

БІБЛІОТЕКА

СПЕЦІАЛІСТА
АПК

ЕКОНОМІЧНІ НОРМАТИВИ

Методичні положення та норми продуктивності праці у м'ясному скотарстві

**МІНІСТЕРСТВО АГРАРНОЇ ПОЛІТИКИ ТА
ПРОДОВОЛЬСТВА УКРАЇНИ**

**УКРАЇНСЬКИЙ НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ
ПРОДУКТИВНОСТІ АГРОПРОМИСЛОВОГО КОМПЛЕКСУ**

**ПОЛІСЬКИЙ ЗОНАЛЬНИЙ НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ЦЕНТР
ПРОДУКТИВНОСТІ АГРОПРОМИСЛОВОГО КОМПЛЕКСУ**

**Бібліотека спеціаліста АПК
«Економічні нормативи»**

Методичні положення та норми продуктивності праці у м'ясному скотарстві

Київ – 2019

УДК 636:658.53
М 54

Бібліотеку засновано в 2000 р.

Автори: І.М. Демчак, Д.М. Микитюк, Н.А. Рибачук, І.В. Свиноус, О.М. Варченко, В.М. Голик, А.А. Кінщак, Л.В. Шапаренко, А.В. Семисал

Рецензенти: *І.М. Савчук*, доктор сільськогосподарських наук, заступник директора з науково-інноваційної діяльності Інституту сільського господарства «Полісся» НААН; *В.І. Ткачук*, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри економіки підприємства Житомирського національного агроекологічного університету

Затверджено Міністерством аграрної політики та продовольства України за погодженням з ЦК профспілки працівників агропромислового комплексу України, друкується за рішенням вченої ради Українського науково-дослідного інституту продуктивності агропромислового комплексу (протокол № 2 від 5 червня 2019 р.)

М54

Методичні положення та норми продуктивності праці у м'ясоному скотарстві/ І.М. Демчак, Д.М. Микитюк, Н.А. Рибачук та ін. Київ : НДІ «Укראгропромпродуктивність», 2019. 140 с. (Б-ка спеціаліста АПК «Економічні нормативи»)

ISBN 978-617-613-072-7

Викладено технологічні особливості утримання великої рогатої худоби м'ясних порід, висвітлено методичні підходи з розробки нормативів часу і норм обслуговування тварин, наведено нормативи часу та норми продуктивності праці у м'ясоному скотарстві.

Розраховано на спеціалістів галузі, фахівців з нормування та оплати праці, науковців, викладачів і студентів вищих навчальних закладів.

УДК 636:658.53

Без права перевидання. Відтворення, або використання матеріалу, що міститься в інформаційному продукті, для освітніх або некомерційних цілей вирішується без отримання попередньої письмової згоди власників авторського права за умови посилання на його повну бібліографічну назву згідно з ДСТУ ГОСТ 7.1:2006. Відтворення або використання матеріалу, що міститься в даному інформаційному продукті, для перепродажу, інших комерційних цілей або угод на розробку науково-дослідних робіт забороняється без отримання попередньої згоди власників авторського права. Ці умови відносяться і до видань попередніх років. Заявку на отримання такого дозволу слід направляти науково-організаційному відділу НДІ «Укראгропромпродуктивність» за адресою: 03035, м. Київ, пл. Солом'янська, 2, або електронною поштою: uapp_god@ukr.net.

ISBN 978-617-613-072-7

© Демчак І.М., Микитюк Д.М.,
Рибачук Н.А. та ін., 2019

Зміст

	стор.
Вступ.....	5
Розділ 1. Методичні положення з розробки нормативів часу і норм обслуговування великої рогатої худоби м'ясних порід.....	8
1.1. Технологія утримання великої рогатої худоби м'ясних порід.....	8
1.2. Організація праці на фермах	17
1.3. Методичні положення з розробки норм продуктивності у м'ясному скотарстві	19
Розділ 2. Нормативи часу на виконання робіт з обслуговування великої рогатої худоби м'ясних порід	28
2.1. Нормативи часу на підготовчо-заклучні роботи	28
2.2. Нормативи часу на відпочинок та особисті потреби виконавця	28
2.3. Нормативи часу на виконання робіт з обслуговування бугаїв-плідників	29
2.8. Нормативи часу на виконання робіт з обслуговування корів з телятами	37
2.14. Нормативи часу на виконання робіт з обслуговування сухостійних корів і нетелей	47
2.19. Нормативи часу на виконання робіт з обслуговування корів родильного відділення	55
2.25. Нормативи часу на виконання робіт з обслуговування молодняку великої рогатої худоби старше 6-8 місяців	64
Розділ 3. Норми обслуговування великої рогатої худоби м'ясних порід	71
3.1. Норми обслуговування бугаїв-плідників	71
3.2. Норми обслуговування корів з телятами при безприв'язному утриманні на глибокій підстилці	83
3.3. Норми обслуговування корів з телятами при безприв'язному утриманні на замінованій підстилці....	92

3.4. Норми обслуговування корів з телятами при прив'язному утриманні	101
3.5. Норми обслуговування сухостійних корів і нетелей при безприв'язному утриманні на глибокій підстилці...	110
3.6. Норми обслуговування сухостійних корів і нетелей при безприв'язному утриманні на замінюваній підстилці	114
3.7. Норми обслуговування сухостійних корів і нетелей при прив'язному утриманні	118
3.8. Норми обслуговування корів родильного відділення ...	122
3.9. Норми обслуговування молодняку великої рогатої худоби старше 6-8 місяців при безприв'язному утриманні на глибокій підстилці	124
3.10. Норми обслуговування молодняку великої рогатої худоби старшого 6-8 місяців при безприв'язному утриманні на замінюваній підстилці	129
3.11. Норми обслуговування молодняку великої рогатої худоби старше 6-8 місяців при прив'язному утриманні	133
Список літератури.....	137

Вступ

Створення самостійної галузі спеціалізованого м'ясного скотарства в Україні зумовлено необхідністю нарощування виробництва яловичини та поліпшення її якості. Тому надійним і економічно вигідним джерелом збільшення такого виробництва має стати менш трудомістка та енергозберігаюча, порівняно з молочним скотарством, галузь – спеціалізоване м'ясне скотарство. Для організації галузі виділені господарства, де створено ферми з розведення м'ясної худоби і вивчення сприятливих технологій її утримання.

М'ясне скотарство найшвидше розвивається в регіонах із великими площами пасовищ. В Україні такими регіонами є Полісся, гірські та передгірні райони Карпат, що зумовлено низкою чинників: природно-економічними, соціальними, ресурсо-енергетичними та екологічними. На Поліссі непомірно континентальний вологий клімат, близько 50% сільськогосподарських угідь — природні лучні пасовища, з яких одержують понад 2/3 кормів у вигляді сіна і трави. Такі умови сприяють розвитку м'ясного скотарства. До того ж енергоємність галузі м'ясного скотарства на 60–70% нижча порівняно з молочною, капітальні вкладення теж менші втричі-вчетверо, а затрати праці, відповідно, у три – п'ять разів.

Тварини м'ясних порід порівняно з іншими відзначаються вищою інтенсивністю росту, доброю пристосованістю до пасовищних умов утримання. На відміну від молочних і комбінованих порід, вони на 3–4 місяці раніше закінчують свій ріст, тобто скороспіліші, у 6-місячному віці телята досягають живої маси 200-250 кг, що дає можливість у більш ранньому віці ставити їх на дорошування та відгодівлю. Забійний вихід м'яса у них на 5–10 % вищий, близьке до оптимального співвідношення тканин у туші, менше кісток, м'язова тканина тонковолокниста, м'ясо рівномірно пронизане жиром і соковите.

До вітчизняних м'ясних порід належать українська, волинська та поліська м'ясні. Найпоширенішими порода-

ми зарубіжної селекції в Україні є герефордська, абердинангуська, шароле, кіанська, санта-гертруда. Тварин цих порід використовують для виведення нових порід, поліпшення існуючих і промислового схрещування з коровами молочного та молочно-м'ясного напрямів продуктивності, потомство яких вирощують на м'ясо.

Ефективність м'ясного скотарства значною мірою залежить від раціонального унормованого використання живої й уречевленої праці, тому важливу роль у вирішенні нагальних проблем галузі відіграє нормування трудових та матеріальних ресурсів.

В основу розробки нормативних витрат часу покладено: затверджені технології виконання робіт; типові раціони годівлі тварин; технічні характеристики устаткування, машин та механізмів, що використовуються у тваринництві; сучасні форми, методи та рекомендації з організації праці; результати фотохронометражних спостережень, виконаних працівниками науково-дослідних центрів продуктивності АПК.

При розробці збірника використані матеріали «Методики розроблення нормативних систем продуктивності на утримання та вирощування великої рогатої худоби» (Київ, 2013).

Збірник складається з трьох розділів. У першому розділі описана технологія утримання великої рогатої худоби м'ясних порід, організація праці на скотарських фермах, методика визначення норм продуктивності праці.

У другому розділі наведено нормативи часу на роботи з обслуговування тварин різних статевих-вікових груп.

Нормативи часу представлено з розрахунку на одну голову тварин певної статево-вікової групи по технологічних процесах: годівля, напування, чищення приміщення, випасання, видалення гною, разові та інші роботи.

У третьому розділі згруповано і зазначено норми обслуговування, які диференційовані по кожній статево-віковій групі тварин (бугаї-плідники, сухостійні корови і нетелі, корови родильного відділення, корови з телятами на підсосі, молодняк старше 6-8 місячного віку) за рівнем механізації основних видів робіт:

– виконання основних видів робіт та їх операцій механізоване (механізації підлягають роботи з приготування і роздавання кормів, напування, видалення гною);

– механізація окремих видів робіт (часткова механізація трудових процесів);

– виконання всіх видів робіт вручну.

У збірнику наведено конкретні приклади розрахунку норм обслуговування.

Нормативні витрати часу та норми обслуговування великої рогатої худоби, вміщені у збірнику, рекомендуються для впровадження на фермах підприємств України незалежно від їх підпорядкування.

Науково-практичне видання «Методичні положення та норми продуктивності праці у м'ясному скотарстві» підготовлено під методичним керівництвом науковців НДІ «Укراгропромпродуктивність», серед яких І.М. Демчак, Д.М. Микитюк, В.М. Голик, фахівцями ЗНДЦ «Поліськагропромпродуктивність».

Розробки видання ґрунтуються на спостереженнях і результатах досліджень зональних та регіональних центрів продуктивності: «Волиньагропромпродуктивність» – Т.В.Шевченко; «Рівнеагропромпродуктивність» – К.Ю.Шепеть; «Чернігівагропромпродуктивність» – В.Я. Гуляй; «Сумиагропромпродуктивність» – О.В. Рудень; «Лісостепагропромпродуктивність» – Д.Г. Балко; «Полтаваагропромпродуктивність» – С. В. Бурлака; «Хмельницькаагропромпродуктивність» – Л. О. Кудельська; «Київагропромпродуктивність» – В.П. Ототюк; «Харківагропромпродуктивність» – Т. В. Овчинникова; «Кіровоградаагропромпродуктивність» – Т.І. Гончар; «Івано-Франківськаагропромпродуктивність» – Л.М. Сем'янів; «Чернівціагропромпродуктивність» – В.В.Сливка; «Миколаївагропромпродуктивність» – А.Л. Деніга; «Херсонаагропромпродуктивність» – І.І. Смола, «Запорізькаагропромпродуктивність» – І.М. Мягкий.

У роботі використані листи фотохронометражних спостережень та нормативні матеріали зональних і регіональних науково-дослідних центрів продуктивності АПК України.

РОЗДІЛ 1. МЕТОДИЧНІ ПОЛОЖЕННЯ З РОЗРОБКИ НОРМАТИВІВ ЧАСУ І НОРМ ОБСЛУГОВУВАННЯ ВЕЛИКОЇ РОГАТОЇ ХУДОБИ М'ЯСНИХ ПОРІД

1.1 Технологія утримання великої рогатої худоби м'ясних порід

Утримання м'ясної худоби – це система організаційно-господарських заходів спрямованих на забезпечення найсприятливіших умов вирощування тварин і підвищення їх продуктивності при найменших затратах праці, витратах кормів і коштів.

Способи утримання класифікують, враховуючи основні операції:

- за системою утримання: прив'язне і безприв'язне, в боксах, комбібоксах, на щілинних чи суцільних підлогах, на глибокій підстилці, а також утримання корів з телятами в індивідуальних станках;

- за утриманням у літній період: стійлове з використанням пасовищ;

- за способом роздавання кормів: мобільним транспортом у годівниці або кормові столи, стаціонарним обладнанням, змішаним способом (мобільним і стаціонарним);

- за способом прибирання гною: самопливом, гідрозмивом, дельта-скрепером, бульдозером, скребковим транспортером;

- за розміщенням місць відпочинку і годівлі: кормовий майданчик винесено за межі місць відпочинку, бокси і годівниці розділені, бокси і місця годівлі суміщені (комбібокси), приміщення для годівлі окремо («їдальня») з режимною годівлею.

У м'ясному скотарстві застосовують такі способи утримання: безприв'язний на глибокій або замінованій підстилці; в боксах; прив'язний; утримання корів з телятами в індивідуальних станках. Можливі також інші варіанти

утримання м'ясної худоби. Наприклад, у підсисний період корів і телят утримують разом на вільному підсосі, або телят підпускають до корів для годування тільки у визначений час (режимний підсос), тобто підсисних телят утримують окремо від корів, підпускаючи до них 3 – 4 рази на день. Роздають корми різними способами: вручну, візком підвісної або наземної дороги, стаціонарними і мобільними кормороздавачами (КТУ-10, РММ-5, РКА-8, «EUROMIX-1», W mix10, «Solomix», «Siloking Smart» та ін.). Для напування тварин використовують індивідуальні і групові автонапувалки, автонапувалки з підігріванням води – АГК-4А, АГК-4, корита з подаванням води з крана або шлангом. Видаляють гній транспортером, бульдозером, візком підвісної або наземної дороги, підводою. При утриманні тварин на глибокій підстилці або щільній підлозі гній видаляють бульдозером 2–3 рази на рік.

Безприв'язне утримання м'ясної худоби на вигульно-кормових майданчиках за наявності навісів легкого типу. Здвоєні майданчики на 200 корів з телятами на підсосі побудовані з розрахунку 20 м² на одну корову з підсисним телям. Із них 2 м² з твердим покриттям, бажано бетонованим, біля годівниці. Довжина майданчика – 90 м, ширина – 22 м. Поряд побудований аналогічний майданчик. Між ними знаходиться кормовий прохід шириною 2,2 м із годівницями з обох боків. Кормовий прохід має тверде покриття. Над кормовим проходом і годівницями по всій їх довжині побудовано накриття (висота – 3,5 м; ширина – 8,4 м).

Із протилежних від кормового проходу сторін по всій довжині вигульно-кормових майданчиків побудовані накриття для відпочинку тварин у негоду (глибина – 5 м; висота передньої частини навісу – 3,5 м; задньої стінки – 2,5 м), із нахилом назовні. Майданчики з тільних сторін огорожені глухими стінами з цегли, чи іншого матеріалу висотою 3 м. На майданчиках під навісом біля годівниць встановлені групові автонапувалки типу АГК-4 з електро-

підігрівом. Для відпочинку і підгодівлі підсисних телят під накриттям відгороджені «їдальні» з розрахунку 1,2-1,5 м² на кожне, які обладнані годівницями для сіна і концкормів. Вхід в «їдальні» – через лаз. За потреби майданчики перегороджують на дві секції.

Тварини на майданчиках утримуються на глибокій підстилці, яка змінюється раз на рік після виходу тварин на пасовища. Під час стійлового утримання тварин на майданчики регулярно додають 1-2 кг соломи на одну голову.

Роздають корми різними способами: вручну з кормового проходу, з кормового тамбура або з піднесенням до 15 м і більше, візком підвісної (наземної) дороги, з підводи, з транспортних засобів, що рухаються по проходу, стаціонарними і мобільними кормороздавачами.

Аналогічні майданчики побудовані і для інших фізіологічних груп корів (сухостійних і корів після відлучення телят), але без «їдалень» для телят.

За такою технологією побудоване і родильне відділення. При цьому глибокотільних корів і нетелей за два місяці до отелення переводять із стада сухостійних тварин у родильне відділення на вигульно-кормові майданчики, а з раціону повністю виключають силос. Основними кормами у раціоні залишаються сінаж, сіно, солома і концкорми. Отелення також відбувається на вигульно-кормових майданчиках, де корів з телятами на підсосі утримують до 20-30-денного віку.

Безприв'язне утримання м'ясної худоби на вигульно-кормових майданчиках за наявності приміщень легкого типу. В приміщенні на твердому покритті створюється глибока підстилка для відпочинку тварин у негоду. Потреба площі приміщення на одну голову: для корови – 6,0-6,5 м²; молодняку 8-15-місячного віку – 4,0-4,5 м²; для молодняку старше 15-місячного віку – 5,0-5,4 м². При утриманні корів з підсисними телятами, для підгодівлі останніх у зимовий період у кожній секції приміщення відгороджують «їдальню», яку обладнують годі-

внищами для концкормів і сіна. Доступ телят до неї – через лаз. Приміщення розгороджується на дві або чотири секції (залежно від потреби) металевими зварними сітками.

Паралельно з приміщенням з обох сторін побудовані вигульно-кормові майданчики з розрахунку на одну голову: при твердому покритті на корову – 8 м²; для молодняку старше 15-місячного віку – 6 м²; молодняку 6-15-місячного віку – 4,5-5,2 м², без твердого покриття на корову – 20-25 м²; для молодняку старше 15-місячного віку – 12-15 м² і молодняку 6-15-місячного віку – 10-12 м². На вигульно-кормових майданчиках обладнують годівниці з фронтом годівлі на одну голову: для корів – 0,9 м; молодняку старше 15-місячного віку – 0,8 м; для молодняку 6-15-місячного віку – 0,4-0,6 м. Над кормовим проходом і годівницями побудовано навіс. Вигульно-кормові майданчики примикають до приміщень і мають тверде покриття біля годівниць шириною 2,0-2,5 м, а решта площі майданчика устелені солом'яними тюками. Годівля тварин і їх напування проводяться на вигульно-кормових майданчиках. Прибирання гною — один раз на рік при переведенні тварин на пасовища.

Родильне відділення побудоване за аналогічною технологією, проте його параметри дещо менші (довжина приміщення – 50 м, ширина – 30 м), розгороджене вздовж на дві секції. В них розміщується 80-90 корів. У секціях обладнані вигульно-кормові майданчики для годівлі і напування тварин. Корови перебувають у родильному відділенні 20-25 днів.

Утримання молодняку всіх статевих вікових груп аналогічне як і для корів, проте кількість тварин в одній секції становить від 45 до 60 голів (залежно від вікового періоду).

Прив'язне утримання м'ясних корів з телятами на підсосі. Цей метод у м'ясному скотарстві можна застосувати на початковому етапі формування господарств цієї галузі та на невеликих фермах. За такого методу корів

утримують на прив'язі, відстань між коровами має становити 1,6 м і в цьому проміжку утримують телят на прив'язі до 10-12-денного віку. Підсос може бути вільним або режимним. Після молозивного періоду телят утримують безприв'язно з вільним доступом до матерів. Підгодовля телят концкормами, соковитими та грубими кормами здійснюється з годівниць, розташованих у тильному технологічному проході.

Дещо удосконаленим варіантом згаданого методу є дрібногрупове утримання корів на прив'язі по 5-6 голів. Підсисних телят утримують у здвоєних клітках, розміщених поряд із групами тварин. За цього методу повністю забезпечується режимний підсос, раннє привчання телят до поїдання грубих кормів, утримання підставних телят для споживання лишків молока у перші дні лактації корів-годувальниць.

Боксове утримання корів з телятами на підсосі.

Це найбільш досконала технологія безприв'язного утримання корів разом із підсисними телятами. Застосовується вона в родильних відділеннях. Корову за такої технології перед отеленням розміщують у боксі 3,5 x 3 м, де вона телиться і утримується потім разом з телям. Бокс обладнаний годівницею й автонапувалкою. Прибирають гній транспортером, який розрахований на обслуговування 16-32 боксів і розміщений за їх межами. Постановка корів у бокси здійснюється протягом 2-4 днів, а виведення з них поголів'я має тривати не більше двох днів. Тобто, потужність родильного відділення використовується за системою порожно-зайнято. У родильному відділенні такого типу корови з телятами перебувають протягом 20-25 діб. Після вивільнення від тварин приміщення чистять, дезинфікують і білять. Через 2-3 дні воно готове для наступної групи корів. З родильного відділення корів з підсисними телятами виводять на майданчики і групують по 40-60 тварин.

Утримання тварин м'ясного напрямку продуктивності у літній період. Влітку все маточне поголів'я і ремонтних телиць утримують на випасах. Ремонтних бугайців, бугайців на заключній відгодівлі та телят, відлучених від матерів, бажано утримувати на вигульно-кормових майданчиках ферми чи комплексу. Корів із підсисними телятами та корів на останньому місяці тільності групують в одне стадо і утримують в окремому таборі. Стадо має нараховувати 120-150 голів маточного поголів'я. Майданчики для відпочинку тварин будують із розрахунку 20-40 м² на одну голову. Для підгодівлі і відпочинку телят на майданчиках обладнують «їдальні» з годівницями для концкормів і прив'яленої зеленої маси, які мають легкий навіс. Вхід в «їдальні» — через лази. На бідних випасах корів підгодовують з годівниць, розташованих вздовж огорожі майданчика. Стадо молодняку чи сухостійних корів не повинно перевищувати 150 голів. Для напування тварин використовують пересувні автонапувалки або природні водойми. На пасовищах практикують загінне випасання, тому пасовища розділяють на 4-6 загінків (залежно від кількості поголів'я та якості пасовищ).

Можливі також інші варіанти утримання м'ясної худоби. Наприклад, у підсисний період корів і телят утримують разом (вільний підсос), або телят підпускають ссати молоко у корів тільки у визначений час (режимний підсос – підсисних телят утримують окремо від матерів, підпускаючи до них 3-4 рази на день).

На Поліссі України найбільш перспективною і рентабельною виявилася технологія безприв'язного утримання м'ясної худоби всіх статево-вікових груп на вигульно-кормових майданчиках за наявності приміщень або навісів легкого типу, на глибокій підстилці – в зимовостійловий період і влітку на пасовищах протягом 6,5-7 місяців.

Нормативи часу на обслуговування корів з телятами розроблено для технології утримання молодняку з вільним та режимним доступом до матерів.

Нормативи часу розраховані на всі операції, пов'язані з обслуговуванням тварин: підготовчо-заклучні роботи, годівля, напування, чищення, разові та інші роботи. При цьому враховувалася раціональна технологія виконання кожної операції, прогресивна організація праці та використання засобів механізації, що широко застосовуються на фермах.

При розрахунку нормативів часу було враховано характеристики машин та обладнання.

Таблиця 1.1

Система машин, які застосовують у м'ясному скотарстві

Система утримання тварин	Виробничий процес	Тип машин та обладнання
1	2	3
Безприв'язна	Приготування та навантаження грубих кормів, концкормів, силосу, зеленої маси	ПСК-5, ФН-1,2, ПЕ-0,85, ИГК-30Б, КДУ-2, Manitu
	Транспортування та роздавання грубих кормів, концкормів, силосу, зеленої маси, кормосуміші	КТУ-10, РММ-5, РКА-8, КТУ-152 EUROMIX-1, W mix plus-10, Penta 6020, Solomix-212VL, «Siloking Smart» АГК-4А, АГК-4
Прив'язна	Напування тварин	
	Прибирання гною: незмінна підстилка із кормових майданчиків з боксів із щілинною підлогою	ПБ-35 БН-1 УС-15, ТСН-2, ТС-1
	Транспортування та роздавання грубих кормів і силосу:	

Продовження табл. 1.1

1	2	3
	транспортування	2ПТС-4, W mix plus-10, EUROMIX-1, Penta 6020, Solomix-212VL
	роздавання	ТВК-80А, РКУ200, УКС-200, КТУ-10, РММ-5, РКН-8 EUROMIX-1, W mix plus-10, Penta 6020, Solomix-212VL, «Siloking Smart»
	Транспортування та роздавання концкормів	КУТ-3А
	Напування тварин	ПА-1, АП-1
	Очищення приміщень від гною	ТСН-3,0Б, ТСН-2,0Б, ТСГ-160
Літнє утримання:		
на відгодівельному майданчику	Скошування, подрібнення, навантаження, транспортування, роздавання зеленої маси	КИР-1,5, КТУ-10 КИК-1,4, КУФ-1,8, КСК-100, Е-280
	Транспортування та роздавання концкормів	КУТ-3А,РКП-4,5
	Напування тварин	ПАП-10А
на пасовищах	Напування тварин	ПАП-10А, з природних водойм
на обгороджуваних пасовищах	Загінне випасання	9К-1М, ІЕ-200
	Напування тварин	ПАП-10А

Тварини м'ясних порід і типів здатні поїдати велику кількість грубих і соковитих кормів при мінімальних даванках концентрованих (18-20% структури раціонів за поживністю) в зимово-стійловий період, а в літній час забезпечувати власні потреби в основному за рахунок зеленої маси на пасовищах.

Таблиця 1.2

**Орієнтовні добові раціони
(при живій масі 500-600 кг), кг на одну голову**

Корми	Бугаї-плідники	Корови тільні, нетелі	Корови з телятами на підсоці	Телиці 9-18 міс.	Бички 9-18 міс.
1	2	3	4	5	6
У зимовий період					
Сіно злакове	3,5-4,5	4,0	5,0-5,5	2,5	3,0
Сіно бобове	1,0-1,5	2,5-3,0	-	1,0	1,0
Солома яра	3,0	3,0	4,0-5,0	1,0	2,0
Силос	6-12	9-12	15-20	10-15	10-17
Концкорми	3,5-4,0	1,4-1,5	1,3-2,0	2,0-2,7	3,0-3,5
Коренебульбо-плоди	2,0-3,0	1,5	1,5-2,0	1,5	2,0
Мінеральна підгодівля, г	60	60	65	50	-
М'яса	0,5-1,0	0,5-1,0	1,0	0,3-0,5	0,3-0,5
Корм.одиниць	10,5	8	9,5	6,8	8,1
У літній період					
Концкорми	3,5	0,5	1,7	1,0	1,3
Зелені корми	40	30	40	25	30
Сіно		4			
Випас у літній період					
Корм.одиниць	10,7	7,9	8,9	5,5	6,7

1.2. Організація праці на фермах

Технологія виробництва продукції у м'ясному скотарстві, як і кожна галузь тваринництва, має свої особливості. Устаткування, способи виконання робіт, раціони годівлі тварин не однакові у кожному біологічному періоді. У кожному віці тварин обслуговують різні працівники. Тому їх закріплюють за працівником тільки на певний період вирощування чи відгодівлі. Нормативи часу розробляються окремо для кожної статево-вікової групи (бугаї-плідники, корови з телятами на підсосі, сухостійні корови і нетелі, корови родильного відділення, молодняк старше 6-8 місяців). Обслуговування тварин складається із робіт, що виконуються щоденно – напування, годівля, чищення приміщень, видалення гною тощо. Крім щоденних робіт, у скотарстві виконують періодичні разові роботи: приймання і передавання тварин, їх зважування, приймання отелень, допомога при штучному осіменінні та ін.

Оператор тваринницьких комплексів та механізованих ферм протягом дня виконує різні роботи: ручні, стаціонарні, транспортні. Так, чищення приміщення виконують переважно вручну (ручні роботи), роздавання кормів – стаціонарними кормороздавачами (стаціонарні), підвезення кормів (транспортні). Кожний вид роботи містить притаманні лише їй нормоутворюючі чинники, тому нормативи часу розраховують по кожному виду робіт. При розрахунку норм обслуговування використовують середньодобові витрати часу на одну голову тварин.

На фермах застосовують функціональний поділ праці з використанням основних і допоміжних працівників. Перші беруть участь безпосередньо у виконанні технологічних операцій, пов'язаних із виробництвом продукції, другі – обслуговують механізми на фермі, виконують осіменіння

корів, готують і роздають корми тощо. Кожна категорія працівників має свої обов'язки, виходячи з яких розраховують норму обслуговування тварин.

У м'ясному скотарстві обов'язки операторів можуть бути різними:

- оператор бере участь у навантаженні, підвезенні і роздаванні окремих видів кормів (корми роздають трактористимашиністи) і виконує роботи з обслуговування тварин;

- оператор кормів не роздає і не підвозить їх, а виконує роботи з обслуговування худоби;

- оператор виконує всі види робіт з обслуговування тварин;

- оператор виконує всі роботи з обслуговування тварин, крім підвезення грубих і соковитих кормів.

На величину витрат праці у скотарстві впливає значна кількість чинників, від врахування яких залежать норми продуктивності. Всі нормоутворюючі чинники поділяються на групи:

- психофізіологічні (тривалість технологічних перерв на відпочинок та особисті потреби);

- організаційні (склад обов'язків виконавців, поділ праці між виконавцями);

- техніко-технологічні та природні (вид, виробниче призначення тварин, напрям продуктивності, тип спеціалізації ферми, статевовікова група тварин, віковий період, пора року, система і спосіб утримання, рівень продуктивності тварин, тип годівлі, рівень і засоби механізації, місткість приміщення, санітарно-гігієнічні умови праці, її інтенсивність та складність, кваліфікація виконавців з їх особистим ставленням до праці, прийоми виконання операцій, щільність утримання тварин);

– соціально-економічні (тривалість зміни, робочого дня).

При вирощуванні спеціалізованих м'ясних порід суттєвими чинниками є рівень і засоби механізації ферми. Так, за даними фотохронометражних спостережень норма обслуговування корів з телятами на вільному підсосі при безприв'язному утриманні на глибокій підстилці при роздаванні кормів мобільними кормороздавачами (EUROMIX-1, W mix plus-10, Penta 6020, Solomix-212VL, "Siloking Smart") становить у зимовий період 143 голови, тоді як при роздаванні всіх видів кормів вручну з кормового проходу 74 голови, тобто майже у 2 рази вища.

1.3 Методичні положення з розробки норм продуктивності у м'ясному скотарстві

1.3.1 Методика встановлення норм обслуговування

Для розрахунку середньодобових нормативів часу використовують поелементні нормативи, встановлені на прийнятні одиниці виміру. Нормативи часу на підготовчо-заклучні роботи виконавця розраховують:

переодягання виконавця – хвилин на випадок; при дворазовому виконанні роботи потрібно норматив часу на випадок помножити на кратність – 2;

миття рук, взуття, інструктаж виконавця – хвилин на зміну;

підготовчо-заклучні роботи засобів праці – хвилин на зміну.

При застосуванні групової організації праці норматив часу на підготовчо-заклучні роботи, крім переодягання, повинен включати сумарні витрати праці всіх виконавців.

Норматив часу на організаційно-технічне обслуговування робочого місця, технічне обслуговування машин

протягом зміни, на відпочинок і особисті потреби виконавця встановлюють на повну тривалість зміни.

При розрахунку середньодобових нормативів часу потрібно користуватися встановленими нормами площ на одну голову, рекомендованою кратністю та періодичністю виконання робіт, нормами споживання кормів.

Одержання кормів. Величина нормативу часу залежить від складу робіт виконавця, виду корму та ін. Норматив часу на затарювання кормів диференціюють залежно від складу робіт, способу виконання робіт, обсягу одержаних кормів. Розрахунок ведуть на 1 ц одержаних кормів, для деяких видів (вітаміни, ліки) – на одну голову тварин.

Нормативи часу на піднесення або підвезення певного виду корму до приміщення розраховують залежно від способу виконання роботи, відстані піднесення (підвезення) у хвиликах на 1 ц кожного корму.

Нормативи часу на розвантаження корму розраховують залежно від того, чи заносять корм у приміщення на певну відстань чи ні, від способу розвантажування та від відстані перенесення корму в хвиликах на 1 ц.

Приготування корму. Величина нормативу залежить від способів виконання операцій, продуктивності навантажувача чи самозавантажувального механізму, кількості завантажуваних компонентів, способу завантажування (самозавантажуванням, навантажувачем, вручну), відстані піднесення кормів, способу подрібнення та змішування (одночасно із завантажуванням чи транспортуванням, частково із завантажуванням чи транспортуванням, повністю окремою операцією).

Нормативи часу на завантажування кормів розраховують окремо по кожному виду та по кожному способу у хвиликах на 1 ц. Нормативи часу на приготування кормової суміші розраховують у хвиликах на 1 ц суміші.

Роздавання корму. Нормативи часу диференціюють по багатьох чинниках: способу утримання тварин (прив'язний, безприв'язний), виду корму, способів роздавання (на один чи два боки), кратності роздавання, добової даванки корму одній голіві худоби.

З урахуванням наведених чинників розраховують норматив часу на роздавання 1 ц певного виду корму у хвилинах. При виконанні операції «роздавання корму» протягом зміни по декількох варіантах вказаних чинників, нормативи часу розраховують окремо по кожному з них.

Після розроблення поелементних нормативів часу на приготування і роздавання кормів, встановлюють норматив часу в цілому на кожну операцію з урахуванням річної норми кормів на одну голову та кратності годівлі:

$$t = \frac{Q \times t_{\text{пр.р.}} \times K_p}{\Pi}, \quad (1.1)$$

де t – норматив часу на приготування або роздавання 1 ц корму, хв; Q – річна (періодна) потреба кормосуміші на одну голову певної статево-вікової групи, ц; $t_{\text{пр.р.}}$ – норматив часу на приготування або роздавання, хв/ц; K_p – кратність виконання операції протягом робочої зміни; Π – тривалість періоду, протягом якого згодують кормосуміш.

З урахуванням простоїв під навантаженням, приготуванням та роздаванням кормосуміші норматив часу розраховують за формулою:

$$T_r = q_k \times \left(t_{z1} \dots t_{zn} + t_n + t_p + \frac{60 \times 2L}{V_{cp} \times Q_{cp}} \right), \quad (1.2)$$

де T_r – завантаження, приготування і роздавання кормів, хв; q_k – добова даванка кормосуміші для однієї голови худоби певної статево-вікової групи; $t_{z1} \dots t_{zn}$ – нормативи часу на завантаження кормів по видах, хв; t_n , t_p – нормативи часу на приготування та роздавання 1 ц кормосуміші, хв; L – віддаль перевезення, км; V_{cp} – середня швидкість агрегату, км/год; Q_{cp} – фізична вантажопідйомність кормороздавача, ц.

Час завантаження кормороздавача-змішувача визначають за формулою:

$$T_z = t_{z1} + \dots + t_{zn} \times Q_\phi, \quad (1.3)$$

де $t_{z1} \dots t_{zn}$ – нормативи часу на завантаження 1 ц кормів по видах, хв; Q_ϕ – розрахункова вантажопідйомність кормороздавача, т.

Розрахункову вантажопідйомність кормороздавачів і причепів розраховують виходячи з конструктивної вантажопідйомності і класу вантажів:

$$Q_{\phi} = Q_{\kappa} \times K_{\text{сз}} , \quad (1.4)$$

де Q_{κ} – конструктивна вантажопідйомність, т; $K_{\text{сз}}$ – середньозважена об’ємна маса вантажу (кормосуміші).

Час переїзду розраховують виходячи з відстані перевезення і швидкості руху агрегату:

$$T_{\text{пер}} = \frac{2L \times 60}{V_{\text{ср}}} , \quad (1.5)$$

де L – відстань перевезення, км; $V_{\text{ср}}$ – середня швидкість агрегату, км/год.

Середню швидкість агрегату встановлюють за формулою:

$$V_{\text{ср}} = \frac{2V_1 \times V_2}{V_1 + V_2} . \quad (1.6)$$

Норматив часу на роздавання або розвантажування кормів (T_p) розраховують за формулою:

$$T_p = t_p \times Q_{\phi} , \quad (1.7)$$

де t_p – час роздавання 1 ц кормосуміші, хв; Q_{ϕ} – фактична, або розрахункова вантажопідйомність, ц.

Норматив часу на завантажування, змішування, транспортування і роздавання 1 ц кормосуміші встановлюють за формулою:

$$T_{\text{оп/ц}} = (t_{\text{з1}} + t_{\text{з2}} + t_{\text{з3}} + \dots + t_{\text{зн}}) + t_{\text{зв}} + t_{\text{пр}} + t_{\text{п}} + t_p , \quad (1.8)$$

де $t_{\text{з1}} \dots t_{\text{зн}}$ – нормативи часу на навантажування 1 ц кормів по видах, хв; $t_{\text{зв}}$ – норматив часу на зважування 1 ц суміші, хв; $t_{\text{пр}}$ – норматив часу на змішування 1 ц суміші, хв; $t_{\text{п}}$ – норматив часу на перевезення 1 ц вантажу на встановлену відстань, хв; t_p – норматив часу на роздавання 1 ц суміші, хв.

У випадку перекриття наведених операцій у часі в розрахунках враховують найтриваліший норматив часу. Наприклад, зважування компонентів здійснюється в момент завантажування. У такому випадку згадана операція виключається з розрахунків оперативного часу.

Згідно з викладеним можна розрахувати укрупнений норматив часу на роздавання кормосуміші роздавачем-змішувачем «De Laval» VM12. Конструктивна вантажопідйомність машини – 8 т. Норматив часу на завантажування 1 ц сіна – 0,53 хв, 1 ц коренеплодів – 0,34, 1 ц сінажу – 0,25, 1 ц силосу – 0,39, 1 ц концентрованих кормів – 0,99 хв. На змішування 1 ц кормосуміші витрачаються – 0,26 хв, на транспортування 1 ц корму по другій групі доріг на відстань до 1 км – 0,09, на роздавання 1 ц корму – 0,23 хв. Оперативний час на завантажування, перевезення і роздавання 1 ц корму становитиме 3,08 хв $(0,53+0,34+0,25+0,39+0,99+0,26+0,09+0,23)$.

Спостереження за годівлею. Норматив часу на цей елемент розраховують на одну голову залежно від способів роздавання корму: мобільним кормороздавачем, з підводи, стаціонарним кормороздавачем, вручну.

Чищення. Операція складається з багатьох елементів: чищення напувалок, годівниць, стійл, кліток, боксів, кормових майданчиків, проходів, тамбурів, вигулів, заміна або додавання підстилки та ін. Тривалість роботи залежить від способу, кратності її виконання, типу підлоги. Розрахунок нормативів часу на чищення годівниць, стійл, кліток, боксів, кормових майданчиків, проходів, тамбурів, вигулів здійснюють на одну голову і на 1 м² відповідної площі при одноразовому виконанні роботи.

Середньоденний норматив часу з розрахунку на одну голову встановлюють за формулою:

$$T_{\text{ч}} = t_{\text{ч}} \times K_{\text{р}} \times S, \quad (1.9)$$

де $T_{\text{ч}}$ – норматив часу на чищення певного елемента приміщення, хв/гол.; $t_{\text{ч}}$ – норматив часу на чищення певного елемента приміщення, хв/м²; $K_{\text{р}}$ – науково обґрунтована кратність виконання роботи; S – науково обґрунтована площа з розрахунку на одну голову, м².

Поелементні нормативи часу на чищення тварин, напувалок, годівниць, стійл помножені на кратність або поділені на

періодичність виконання робіт являють собою середньоденні нормативи часу.

Норматив часу на заміну підстилки встановлюють залежно від виду підстилкового матеріалу (солома, тирса), товщини шару підстилки, відстані піднесення її на однократне виконання роботи.

Видалення гною При виконанні робіт механізованим способом (транспортер, гідровидалення, самопливом, трактором з бульдозером), норматив часу розраховують у хвилинах на одну голову тварин залежно від способу видалення. Поелементний норматив буде водночас і середньоденним.

При видаленні гною візком підвісної (наземної) дороги, підводою поелементні нормативи розраховують на навантаження, розвантаження гною у хвилинах на 1 ц. На видалення гною: при перенесенні вручну – на 10 кг при перенесенні на відстань 10 м, при перевезенні – на 1 ц при перевезенні на відстань 1000 м.

Середньоденний норматив часу розраховують за формулою:

$$T_{\text{в}} = (t_{\text{н}} + t_{\text{п}} + t_{\text{р}}) \times Q_2, \quad (1.10)$$

де $T_{\text{в}}$ – середньоденний норматив часу на видалення гною хв/гол.; $t_{\text{н}}$ – норматив часу на навантаження 1 ц гною, хв; $t_{\text{п}}$ – норматив часу на перенесення, перевезення 1 ц гною на певну відстань, хв/ц; $t_{\text{р}}$ – норматив часу на розвантаження (викидання) гною, хв/ц; Q_2 – зоотехнічно обґрунтований вихід гною від однієї голови за добу, ц.

Випасання, прогулянка. Нормативи часу розраховують на один голово-випадок, а потім залежно від кратності виконання робіт на одну голову при певній продуктивності пасовища, відстані до нього, типу прив'язі, способу випасання.

1.3.2 Методика встановлення норм обслуговування

Нормативи часу, встановлені на різні технологічні операції – основа для розрахунку норм обслуговування.

Норми обслуговування при однозмінній роботі розраховують за наступними формулами.

Для виконавця при однозмінній роботі:

$$H_{об} = \frac{T_{зм} - (T_{пз} + T_{воп})}{T_{обс}}, \quad (1.11)$$

де $H_{об}$ – норма обслуговування, гол.; $T_{зм}$ – встановлена тривалість зміни, хв; $T_{пз}$ – норматив підготовчо-заклучного часу за зміну, хв; $T_{воп}$ – норматив часу на відпочинок та особисті потреби виконавця, хв за зміну; $T_{обс}$ – норматив часу на обслуговування однієї голови тварин за зміну, хв.

Норматив часу на обслуговування однієї голови ($T_{обс}$) складається з витрат часу з розрахунку на одну голову на кожний вид роботи, що виконувався протягом зміни виконавцем: одержання, приготування, роздавання кормів, напування тварин, чищення приміщення, заміна або додавання підстилки, видалення гною з приміщення, випасання або прогулянка тварин, разові та інші роботи.

$$T_{обс} = T_1 + T_2 + T_3 + \dots + T_n, \quad (1.12)$$

де $T_1 + T_2 + T_3 + T_n$ – нормативи часу, встановлені на окремі операції, виконання яких входить до обов'язків виконавця.

Якщо виконавець працює у дві зміни, то формула розрахунку норми обслуговування має наступний вигляд:

$$H_{об} = \frac{2T_{зм} - (T_{пзз} + 2T_{пзв} + 2T_{воп})}{T_{обс}}, \quad (1.13)$$

де $T_{пзз}$ – норматив часу на підготовчо-заклучні роботи засобів праці протягом дня, хв; $T_{пзв}$ – норматив часу на підготовчо-заклучні роботи виконавця, хв на зміну.

При обслуговуванні поголів'я ланкою або групою виконавців норму обслуговування розраховують за формулою:

$$H_{об} = \frac{T_{зм} \times K_p - T_{пзз} - (T_{пзз} + T_{воп}) \times K_p}{T_{обс}}, \quad (1.14)$$

де K_p – кількість виконавців, осіб.

При двозмінній роботі та груповому обслуговуванні тварин норму обслуговування визначають за формулою:

$$H_{об} = \frac{2T_{зм} \times K_p - T_{пзз} - 2(T_{пзз} + T_{воп}) \times K_p}{T_{обс}}. \quad (1.15)$$

Норми обслуговування тварин розраховують окремо на зимовий і літній періоди. Середньорічну норму обслуговування розраховують за формулою:

$$H_{обр} = \frac{H_{об} \times \Pi_з + H_{об} \times \Pi_л}{365}, \quad (1.16)$$

де $H_{обр}$ – середньорічна норма обслуговування, гол.; $\Pi_з$, $\Pi_л$ – тривалість зимового і літнього періодів, днів.

Норму обслуговування для скотарів (операторів) по догляду різних статево-вікових груп великої рогатої худоби у м'ясному скотарстві можна розрахувати на основі операційних нормативів часу, встановлених на різні технологічні операції.

Приклад 1. Розрахувати норму обслуговування для оператора з обслуговування корів з телятами при безприв'язному утриманні на глибокій підстилці без випасання при вільному доступі телят до корів. Напування – автонапувалка АГК-4А, роздавання кормів – V mix plus 10, видалення гною бульдозером. Обов'язки оператора: приймання та передача зміни; чищення годівниць, напувалок, кормових проходів; спостереження за роздаванням кормів, годівлею, вигулом та підсосом, додавання підстилки, виконання зооветзаходів та інших разових робіт.

Таблиця 1.3

**Нормативи часу на роботи з обслуговування
корів з телятами в стійловий період,
хв на одну голову за день**

Назва роботи	Норматив часу	Таблиця, з якої взято норматив
1	2	3
Приймання і передавання зміни	0,11	2.8
Спостереження за роздаванням кормів мобільним кормороздавачем	0,15	2.8
Контроль за підсосом при вільному доступі телят до матерів	0,43	2.8
Спостереження за вигулом	0,45	2.8
Чищення приміщення, разом	0,78	
у т.ч. годівниць	0,43	2.8
напувалок	0,05	2.8
кормового проходу	0,3	2.8
Разові та інші роботи	0,55	2.8
Разом ($T_{обс}$)	2,47	
Норматив часу на підготовчо-заклучні роботи	20	2.1
Відпочинок	20	2.2
Особисті потреби	10	2.2

Норма обслуговування при зазначених вище умовах становить:

$$H_{обс} = \frac{T_{зм} - (T_{пз} + T_{воп})}{T_{обс}} = \frac{420 - (20+10)}{2,47} = 158 \text{ голів.}$$

Чисельність працівників ($H_{ч}$) розраховують за формулою:

$$H_{ч} = \frac{N}{H_{обс}} \times 1,37, \quad (1.17)$$

де N – поголів'я тварин певного віку на фермі, голів.

Щоб встановити необхідну на фермі чисельність працівників, потрібно розраховану чисельність помножити на коефіцієнт підміни. За семигодинної робочої зміни та шестиденного робочого тижня коефіцієнт рівний 1,37.

РОЗДІЛ 2. НОРМАТИВИ ЧАСУ НА ВИКОНАННЯ РОБІТ З ОБСЛУГОВУВАННЯ ВЕЛИКОЇ РОГАТОЇ ХУДОБИ М'ЯСНИХ ПОРІД

Таблиця 2.1

Нормативи часу на підготовчо-заклучні роботи виконавця, хв на зміну

Професія	Умови роботи	Норматив часу
Скотар-оператор	При роботі з кі- ньми	24
	Те ж, без коней	20
Тракторист-машиніст, водій автомобіля		40

Таблиця 2.2

Нормативи часу на відпочинок і особисті потреби виконавця, хв на зміну

Умови роботи	Професія	
	скотар- оператор	тракторист- машиніст
1	2	3
Відпочинок при 6-денному ро- бочому тижні (робочий день 7 год):		
виконання всіх робіт вручну (без коней)	25	-
основні процеси (напування, видалення гною, годівля) час- тково механізовані	20	
основні процеси механізовані	15	15
особисті потреби	10	10

Таблиця 2.3

Нормативи часу на роботи з обслуговування бугаїв-плідників, хв на одну голову за день

Назва роботи	Безприв'язне утримання			Прив'язне утримання
	на глибокій підстилці	на заміюваній підстилці	у боксах, клітках	
1	2	4	5	6
Приймання і передавання зміни (огляд, перерахунок тварин)	0,10	0,10	0,10	0,15
Спостереження за роздаванням кормів мобільним кормороздавачем (триразове)	0,23	0,23	0,23	0,23
Спостереження за годівлею при роздаванні кормів вручну	0,20	0,20	0,20	0,20
Чищення одноразове:				
стійл,боксів, секцій (зима)	-	3,35	0,20	3,97
(літо)	-	2,70	0,20	2,90
годівниць (зима)	0,95	0,95	0,95	1,15
(літо)	0,60	0,60	0,60	0,60

Продовження табл. 2.3

1	2	4	5	6	
напувалок (корит)	(зима)	0,05	0,05	0,05	0,05
	(літо)	0,05	0,05	0,05	0,05
автонапувалок		0,05	0,05	0,05	0,05
кормових проходів і тамбурів:					
	(зима)	1,35	1,35	1,35	1,35
	(літо)	1,00	1,00	1,00	1,00
гнойових проходів (за відсутності щілинної підлоги)				0,20	0,30
тварин		0,50	0,50	0,50	1,90
Прогулянка (моціон)		5,30	5,30	5,30	8,30
Разові роботи:					
інструктаж		0,08	0,08	0,08	0,08
бонітування тварин		0,04	0,04	0,04	0,04
роботи з осіменіння тварин		1,85	1,85	1,85	1,85
зооветзаходи (щеплення, обробка, дослідження)		0,40	0,40	0,40	0,40
Інші роботи (чергування, санітарне прибирання, участь у періодичному видаленні гною, дрібний ремонт інвентаря, роздавання мінеральної підгодівлі)		0,30	0,30	0,30	0,30

Таблиця 2.4

Нормативи часу на напування бугаїв-плідників, хв на одну голову за день

Спосіб напування	Спосіб утримання тварин	Норматив часу
1	2	3
З корит при наливанні води шлангом:		
без переганяння тварин – зима	будь-який	0,35
літо	будь-який	0,20
з переганянням	безприв'язний	0,80
	прив'язний	1,50
З корит при наливанні води відром	будь-який	1,70
З відер : без піднесення	будь-який	1,90
з піднесенням	будь-який	2,10
З водойм із переганянням на відстань, м:	безприв'язний	1,50
до 100 м	прив'язний	1,80
100 – 200	безприв'язний	1,50
	прив'язний	2,00
понад 200	безприв'язний	1,80
	прив'язний	2,60

Таблиця 2.5

**Нормативи часу на роздавання кормів вручну
бугаям-плідникам, хв на одну голову за день**

Вид роботи	Період року	Безприв'язне утримання	Прив'язне утримання
1	2	3	4
Роздавання всіх видів кормів вручну: з кормового проходу	зима	1,79	1,79
	літо	1,82	1,82
з тамбура або з піднесенням до 15 м	зима	3,18	3,18
	літо	3,34	3,34
з підводи, із засобів, що рухаються по проходу	зима	1,38	1,38
	літо	1,69	1,69
Роздавання всіх видів кормів вручну без концкормів:			
з кормового проходу	зима	1,55	1,55
	літо	1,52	1,52
з тамбура або з піднесенням до 15 м	зима	2,76	2,76
	літо	2,92	2,92
з підводи, із засобів, що рухаються по проходу	зима	1,14	1,14
	літо	1,52	1,52
Одержання та роздавання концкормів:			
вручну з кормового проходу	зима	0,70	0,70
	літо	0,70	0,70
з тамбура або з піднесенням до 15 м	зима	0,95	0,95
	літо	0,95	0,95
з підводи, із засобів, що рухаються по проходу	зима	0,63	0,63
	літо	0,63	0,63

Продовження табл. 2.5

1	2	3	4
Роздавання грубих кормів і концкормів без підвезення:	зима	0,96	0,96
з кормового проходу	літо	0,96	0,96
з тамбура або з піднесенням до 15 м	зима	1,91	1,91
	літо	1,91	1,91
з підводи, із засобів, що рухаються по проходу	зима	0,87	0,87
	літо	0,87	0,87
Навантаження, перевезення, роздавання грубих кормів з підводи, концкормів – вручну з піднесенням до 15 м	зима	2,23	2,23
	літо	2,23	2,23
Навантаження, перевезення та роздавання всіх видів кормів з парокінної підводи:			
відстань перевезення, м:			
до 300	зима	3,39	3,39
	літо	3,93	3,93
301-500	зима	3,63	3,63
	літо	4,32	4,32
501-700	зима	3,83	3,83
	літо	4,98	4,98
701-1000	зима	4,14	4,14
	літо	5,18	5,18
км: 1,1-2,0	зима	5,16	5,16
	літо	6,92	6,92
2,1-3,0	зима	6,18	6,18
	літо	8,65	8,65
Навантаження, перевезення та роздавання всіх видів кормів з парокінної підводи без концкормів:			
відстань перевезення, м:			
до 300	зима	2,76	2,76

Продовження табл. 2.5

1	2	3	4
	літо	3,30	3,30
301-500	зима	3,00	3,00
	літо	3,69	3,69
501-700	зима	3,20	3,20
	літо	4,35	4,35
701-1000	зима	3,51	3,51
	літо	4,55	4,55
км: 1,1-2,0	зима	4,53	4,53
	літо	6,29	6,29
2,1-3,0	зима	5,55	5,55
	літо	8,02	8,02

Таблиця 2.6

**Нормативи часу на роздавання підстилки вручну
бугаям-плідникам, хв на 1 ц**

Вид роботи	Період року	Безрив'язне утримання		Прив'язне утримання
		на глибокій підстилці	на замінуваній підстилці	
1	2	3	4	5
Роздавання підстилки вручну:				
солома з тамбура або з піднесенням до 15 м	зима	-	0,68	0,41
	літо	-	0,34	0,27
солома з кормового проходу	зима	-	0,49	0,65
	літо	-	0,25	0,33
тирса з тамбура або з піднесенням до 15 м	зима	-	1,60	1,60
	літо	-	0,80	0,80
тирса з кормового проходу	зима	-	0,80	0,80
	літо	-	0,40	0,40

Продовження табл. 2.6

1	2	3	4	5
тирса з підводи, із засобів, що рухаються по проході	зима	-	0,80	0,80
	літо	-	0,40	0,40
Навантаження, перевезення та роздавання підстилки з парокінної підводи: відстань підвезення, м:				
до 300	зима	0,88	0,88	0,59
	літо	0,43	0,43	0,40
301-500	зима	0,92	0,92	0,62
	літо	0,46	0,46	0,42
501-700	зима	0,96	0,96	0,64
	літо	0,48	0,48	0,44
701-1000	зима	1,12	1,12	0,68
	літо	0,51	0,51	0,46
км: 1,1-2,0	зима	1,22	1,22	0,80
	літо	0,61	0,61	0,53
2,0-3,0	зима	1,52	1,52	0,91
	літо	0,71	0,71	0,62
Додавання підстилки:				
солома	зима	0,68	-	-
	літо	0,34	-	-

Таблиця 2.7

Нормативи часу на видалення гною у бугаїв-плідників, хв на одну голову за день

Вид роботи	Безприв'язне утримання			Прив'язне утримання
	на глибокій підстилці	на замінюваній підстилці	у боксах, клітках	
1	2	3	4	5
Підводою або ручним візком	-	4,24	3,00	2,00
Візком підвісної (наземної) дороги	-	-	-	0,90
ТСН-3Б, ТСН-2, ОБ, ТСН-160, ТС-1	-	0,45	0,30	0,70
Трактором з бульдозером	0,40	0,40	0,40	-

Таблиця 2.8

Нормативи часу на роботи з обслуговування корів з телятами, хв на одну голову за день

Назва роботи	Безприв'язне утримання			Прив'язне утримання
	на глибокій підстилці	на замінюваній підстилці	у боксах, клітках	
1	2	3	4	5
Приймання і передавання зміни (огляд і перерахунок тварин)	0,11	0,11	0,11	0,15
Спостереження за роздаванням кормів мобільним кормороздавачем (дворазове)	0,15	0,15	0,15	0,15
Спостереження за годівлею при роздаванні кормів вручну	0,20	0,20	0,20	0,20
Чищення одноразове:				
стійл, боксів коровам (зима)	-	1,27	0,02	1,55
(літо)	-	-	-	1,50
стійл, кліток телятам (зима)	1,36	1,36	1,36	2,05
годівниць (зима)	0,43	0,43	0,43	0,60
(літо)	0,15	0,15	0,15	0,35

Продовження табл. 2.8

1	2	3	4	5
напувалок, корит (зима)	0,05	0,05	0,05	0,05
(літо)	0,05	0,05	0,05	0,05
автонапувалок	0,05	0,05	0,05	0,05
кормових проходів і тамбурів				
(зима)	0,30	0,30	0,30	0,41
(літо)	0,20	0,20	0,20	0,13
гнойових проходів	-	-	-	0,29
тварин	-	-	-	0,65
Відв'язування, вигання на прогулянку, заганання і прив'язування корів	-	-	-	0,85
Спостереження за вигулом	0,45	0,45	-	-
Контроль за підсосом при вільному доступі телят до матерів	0,43	0,43	0,43	0,43
Разові роботи:				
інструктаж	0,03	0,03	0,03	0,03
зважування телят індивідуальне	0,10	0,10	0,10	0,10

Продовження табл. 2.8

1	2	3	4	5
зважування телят групове або вибіркоче	0,01	0,01	0,01	0,01
бонітування племінних корів	0,02	0,02	0,02	0,02
роботи з осіменіння корів	0,12	0,12	0,12	0,12
зооветзаходи (щеплення, обробка, дослідження)	0,27	0,27	0,27	0,27
Інші роботи (чергування, санітарне прибирання, участь у періодичному видаленні гною, дрібний ремонт інвентарю)	0,10	0,10	0,10	0,10

Таблиця 2.9

Нормативи часу на напування корів з телятами, хв на одну голову за день

Спосіб напування	Спосіб утримання тварин	Норматив часу
1	2	3
З корит при наливанні води шлангом:		
без переганяння тварин – зима	будь-який	0,30
літо	будь-який	0,20
з переганянням	безприв'язний	1,25
	прив'язний	1,40
З корит при наливанні води відром	будь-який	1,20
З відер : без піднесення	будь-який	1,40
з піднесенням	будь-який	1,80
З водойм з переганянням на відстань, м:	безприв'язний	0,95
до 100	прив'язний	1,20
100 – 200	безприв'язний	1,10
	прив'язний	1,30
понад 200	прив'язний	1,30
	прив'язний	1,70

Таблиця 2.10

**Нормативи часу на роздавання кормів вручну
коровам з телятами, хв на одну голову за день**

Вид роботи	Період року	Безприв'язне утримання	Прив'язне утримання		
1	2	3	4		
Роздавання всіх видів кормів вручну: з кормового проходу	зима	1,75	1,75		
	літо	1,7	1,7		
	з тамбура або з піднесенням до 15 м	зима	3,0	3,0	
		літо	3,3	3,3	
	з підводи, із засобів, що рухаються по проходу	зима	1,53	1,53	
		літо	1,7	1,7	
Роздавання всіх видів кормів вручну (без концкормів):	з кормового проходу	зима	1,64	1,64	
		літо	1,59	1,59	
	з тамбура або з піднесенням до 15 м	зима	2,8	2,8	
		літо	3,2	3,2	
	з підводи, із засобів, що рухаються по проходу	зима	1,45	1,45	
		літо	1,63	1,63	
	Одержання та роздавання концкормів:	вручну з кормового проходу	зима	0,31	0,31
			літо	0,35	0,35
		з тамбура або з піднесенням до 15 м	зима	0,45	0,45
			літо	0,48	0,48
з підводи, із засобів, що рухаються по проходу		зима	0,27	0,27	
		літо	0,28	0,28	

Продовження табл. 2.10

1	2	3	4
Роздавання грубих кормів і концкормів без підвезення:			
з кормового проходу	зима	0,74	0,74
	літо	0,76	0,76
з тамбура або з піднесенням до 15 м			
	зима	1,47	1,47
	літо	1,50	1,50
з підводи, із засобів, що рухаються по проходу			
	зима	0,69	0,69
	літо	0,71	0,71
Навантаження, перевезення та роздавання всіх видів кормів з парокінної підводи: відстань перевезення,			
м: до 300	зима	3,57	3,57
	літо	3,72	3,72
301-500	зима	3,81	3,81
	літо	4,16	4,16
501-700	зима	4,01	4,01
	літо	4,4	4,4
701-1000	зима	4,32	4,32
	літо	4,87	4,87
км: 1,1-2,0	зима	5,36	5,36
	літо	6,47	6,47
2,1-3,0	зима	6,4	6,4
	літо	8,06	8,06
Навантаження, перевезення та роздавання всіх видів кормів з парокінної підводи без концкормів: відстань перевезення, м:			
до 300	зима	3,3	3,3
	літо	3,44	3,44
301-500	зима	3,54	3,54
	літо	3,88	3,88
501-700	зима	3,74	3,74
	літо	4,12	4,12

Продовження табл. 2.10

1	2	3	4
701-1000	зима	4,05	4,05
	літо	4,59	4,59
км: 1,1-2,0	зима	5,09	5,09
	літо	6,19	6,19
2,1-3,0	зима	6,13	6,13
	літо	7,78	7,78
Навантаження, підвезення, роздавання грубих кормів з підводи, концкормів – вручну з піднесенням до 15 м			
	зима	1,60	1,60
	літо	1,62	1,62
Роздавання всіх видів кормів з підводи, концкормів – вручну з піднесенням			
	зима	1,56	1,56
	літо	1,74	1,74

Таблиця 2.11

Нормативи часу на роздавання підстилки вручну коровам з телятами на підсосі, хв на 1 ц

Вид роботи	Період року	Безрив'язне утримання		Прив'язне утримання
		на глибокій підстилці	на замінюваній підстилці	
1	2	3	4	5
Роздавання підстилки вручну: солома з тамбура або з піднесенням до 15 м				
	зима	-	0,29	0,41
	літо	-	0,20	0,27

Продовження табл. 2.11

1	2	3	4	5
солома з кормового проходу	зима	-	0,54	0,40
	літо	-	0,14	0,26
тирса з тамбура або з піднесенням до 15 м		-		
	зима		1,60	1,60
	літо	-	0,80	0,80
тирса з кормового проходу	зима	-	0,80	0,80
	літо	-	0,40	0,40
тирса з підводи, із засобів, що рухаються по проходу	зима	-	1,60	1,60
	літо	-	0,80	0,80
Навантаження, перевезення та роздавання підстилки з парокінної підводи: відстань підвезення,				
м: до 300	зима	0,72	0,52	0,59
	літо	0,34	0,35	0,40
301-500	зима	0,76	0,55	0,62
	літо	0,38	0,37	0,42
501-700	зима	0,79	0,57	0,64
	літо	0,39	0,39	0,44
701-1000	зима	0,84	0,61	0,68
	літо	0,41	0,41	0,46
км: 1,1-2,0	зима	1,00	0,73	0,80
	літо	0,49	0,48	0,53
2,0-3,0	зима	1,16	0,84	0,91
	літо	0,57	0,57	0,62
Додавання підстилки без підвезення (солома)	зима	0,52	-	-
	літо	0,26	-	-

Таблиця 2.12

Нормативи часу на видалення гною у корів з телятами, хв на одну голову за день

Вид роботи	Безприв'язне утримання			Прив'язне утримання
	на глибокій підстилці	на замінюваній підстилці	у боксах, клітках	
1	2	3	4	5
Підводою, навантаження вручну	-	0,83	0,73	0,87
Візком підвісної (наземної) дороги	-	0,54	0,54	0,54
ТСН-3Б, ТСН-2, ТСН-160	-	0,30	0,20	0,40
Трактором з бульдозером	0,40	0,40	0,40	-

Таблиця 2.13

Нормативи часу на проведення підсосу телят, хв на одну голову за день

Вид підсосу	Кратність підсосу	Нормативи часу	
		безприв'язний спосіб утримання	прив'язний спосіб утримання
1	2	3	4
Без родильного відділення			
Вільний (зима)		0,43	0,52
(літо)		0,35	0,45
Режимний (підпускання телят до підсосу і відлучення)	одноразове	0,50	0,70
	дворазове	0,90	1,20
	триразове	1,30	1,70
З родильним відділенням			
Вільний	-	1,20	1,50
Режимний (підпускання телят до підсосу і відлучення в родильному відділенні)	дворазове	1,40	1,80
	триразове	2,20	2,30

Таблиця 2.14

Нормативи часу на роботи з обслуговування сухостійних корів і нетелей, хв на одну голову за день

Назва роботи	Безприв'язне утримання			Прив'язне утримання
	на глибокій підстилці	на замінюваній підстилці	у боксах, клітках	
1	2	3	4	5
Приймання і передавання зміни (огляд, перерахунок тварин)	0,10	0,10	0,10	0,15
Спостереження за роздаванням кормів мобільним кормородавачем (дворазове)	0,15	0,15	0,15	0,15
Спостереження за годівлею при роздаванні кормів вручну	0,10	0,10	0,10	0,10
Чищення одноразове:				
стійл, боксів коровам (зима)	-	0,88	0,02	1,25
(літо)	-	0,50	0,02	1,00
годівниць (зима)	0,35	0,35	0,35	0,33
(літо)	0,15	0,15	0,15	0,40
напувалок (зима)	0,05	0,05	0,05	0,05
(літо)	0,05	0,05	0,05	0,05

Продовження табл. 2.14

1	2	3	4	5
кормових проходів (зима)	0,32	0,32	0,32	0,32
(літо)	0,15	0,15	0,15	0,15
тамбурів (зима)	-	-	0,10	0,20
(літо)	-	-	0,10	0,10
гнойових проходів	-	-	0,19	0,20
тварин (зима)	-	-	-	0,50
(літо)	-	-	-	0,20
Спостереження за вигулом	0,30	0,30	-	-
Відв'язування, виганяння на прогулянку, заганяння і прив'язування	-	-	-	0,50
Разові роботи:				
інструктаж	0,03	0,03	0,03	0,03
бонітування племінних тварин, зоовет- заходи (щеплення, обробка, дослідження)	0,02	0,02	0,02	0,02
0,25	0,25	0,25	0,25	0,25
Інші роботи (чергування, санітарне при- бирання, участь в періодичному видален- ні гною, дрібний ремонт інвентаря, розда- вання мінеральної підгодівлі)	0,10	0,10	0,10	0,10

Таблиця 2.15

Нормативи часу на напування сухостійних корів і нетелей, хв на одну голову за день

Спосіб напування	Спосіб утримання тварин	Норматив часу
1	2	3

3 корит при наливанні води шлангом:

без переганяння тварин – зима
літо

з переганянням

3 корит при наливанні води відром

3 відер : без піднесення
з піднесенням

3 водойм з переганянням на відстань, м:

до 100 м
100 – 200

понад 200

будь-який	0,35
будь-який	0,25
безприв'язний	0,65
прив'язний	0,83
будь-який	1,30
будь-який	1,50
будь-який	1,90
безприв'язний	0,60
прив'язний	0,80
безприв'язний	0,65
прив'язний	0,85
прив'язний	0,79
безприв'язний	1,0

Таблиця 2.16

**Нормативи часу на роздавання кормів вручну
сухостійним коровам і нетелям,
хв на одну голову за день**

Вид роботи	Пе-ріод року	Безпри-в'язне утримання	Прив'яз-не утри-мання
1	2	3	4
Роздавання всіх видів кормів вручну: з кормового проходу			
	зима	1,43	1,43
	літо	1,48	1,48
з тамбура або з піднесенням до 15 м			
	зима	2,58	2,58
	літо	2,26	2,26
з підводи, із засобів, що рухаються по проходу			
	зима	1,04	1,04
	літо	1,16	1,16
Роздавання всіх видів кормів вручну без концкормів:			
з кормового проходу			
	зима	1,33	1,33
	літо	1,13	1,13
з тамбура або з піднесенням до 15 м			
	зима	2,28	2,28
	літо	2,19	2,19
з підводи, із засобів, що рухаються по проходу			
	зима	1,04	1,04
	літо	1,14	1,14
Одержання та роздавання концкормів: вручну з кормового проходу			
	зима	0,31	0,31
	літо	0,08	0,08
з тамбура або з піднесенням до 15 м			
	зима	0,44	0,44
	літо	0,11	0,11
з підводи, із засобів, що рухаються по проходу			
	зима	0,27	0,27
	літо	0,06	0,06

Продовження табл. 2.16

1	2	3	4
Роздавання грубих кормів і концкормів вручну без підвезення:			
	зима	0,96	0,96
з кормового проходу	літо	0,90	0,90
з тамбура або з піднесенням до 15 м	зима	1,66	1,66
	літо	1,52	1,52
з підводи, із засобів, що рухаються по проходу	зима	0,61	0,61
	літо	0,58	0,58
Навантаження, перевезення та роздавання всіх видів кормів з парокінної підводи: відстань перевезення, м:			
до 300	зима	2,96	2,96
	літо	3,20	3,20
301-500	зима	3,19	3,19
	літо	3,43	3,43
501-700	зима	3,37	3,37
	літо	3,68	3,68
701-1000	зима	3,65	3,65
	літо	4,02	4,02
км: 1,1-2,0	зима	4,55	4,55
	літо	4,94	4,94
2,1-3,0	зима	5,31	5,31
	літо	6,47	6,47
Навантаження, перевезення та роздавання всіх видів кормів з парокінної підводи без концкормів:			
відстань перевезення, м:			
до 300	зима	2,69	2,69
	літо	3,15	3,15
301-500	зима	2,92	2,92
	літо	3,37	3,37
501-700	зима	3,10	3,10
	літо	3,62	3,62

Продовження табл. 2.16

1	2	3	4
701-1000	зима	3,38	3,38
	літо	3,97	3,97
км: 1,1-2,0	зима	4,28	4,28
	літо	3,95	3,95
2,1-3,0	зима	5,04	5,04
	літо	6,41	6,41
Навантаження, підвезення, роздавання грубих кормів з підводи, концкормів – вручну з піднесенням до 15 м	зима	1,75	1,75
	літо	1,70	1,70

Таблиця 2.17

**Нормативи часу на роздавання підстилки вручну
сухостійним коровам і нетелям, хв на 1 ц**

Вид роботи	Пе- ріод року	Безприв'язне утримання		Прив'яз- не утри- мання
		на гли- бокій підс- тилці	на за- міню- ваній підс- тилці	
1	2	3	4	5
Роздавання підстилки вруч- ну: солома з тамбура або з піднесенням до 15 м	зима	-	0,54	0,54
	літо	-	-	-
соллома з кормового проходу	зима	-	0,39	0,41
	літо	-	-	-
соллома з підводи			0,16	0,16
			-	0,08
тирса з тамбура або з підне- сенням до 15 м			-	
	зима		0,80	0,80
	літо	-	0,40	0,40

Продовження табл. 2.17

1	2	3	4	5
тирса з кормового проходу	зима	-	0,40	0,40
	літо	-	0,20	0,20
тирса з підводи, із засобів, що рухаються по проходу	зима	-	0,40	0,40
	літо	-	0,20	0,20
Навантаження, перевезення та роздавання підстилки з підводи, віддаль підвезення, м:				
до 300	зима	0,64	0,30	0,42
	літо	-	-	0,20
301-500	зима	0,68	0,32	0,42
	літо	-	-	0,20
501-700	зима	0,69	0,34	0,44
	літо	-	-	0,22
701-1000	зима	0,70	0,35	0,46
	літо	-	-	0,22
км: 1,1-2,0	зима	78	0,38	0,53
	літо	-	-	0,26
2,0-3,0	зима	0,87	0,42	0,62
	літо	-	-	0,30
Додавання підстилки: солома, без підвезення	зима	0,52	-	-
	літо	-	-	-

Таблиця 2.18

Нормативи часу на видалення гною у сухостійних корів і нетелей, хв на одну голову за день

Вид роботи	Безприв'язне утримання			Прив'язне утримання
	на глибокій підстилці	на замінюваній підстилці	у боксах, клітках	
1	2	3	4	5
Підводою або ручним візком	-	0,50	0,45	0,70
Візком підвісної (наземної) дороги	-	-	-	0,80
ТСН-3Б, ТСН-2, ТСН-160	-	0,25	0,20	0,30
Трактором з бульдозером	0,40	0,40	0,40	-

Продовження табл. 2.19

1	2	3	4
автонапувалок	0,02	0,02	0,02
кормових проходів			
(зима)	0,30	0,30	0,45
(літо)	0,20	0,20	0,40
тамбурів	-	-	0,10
гноєвих проходів	-	-	0,10
тварин	0,45	0,45	0,52
Разові роботи:			
підготовка корів до отелення, приймання телят, прибирання посліду, приготування пійла і напування корів	1,90	1,90	1,90
участь у зооветзаходах та інших разових роботах (зважування телят, інструктаж, щеплення, ветобробка)	0,50	0,50	0,50
Інші роботи	0,20	0,20	0,20

Таблиця 2.20

Нормативи часу на напування корів родильного відділення, хв на одну голову за день

Спосіб напування	Спосіб утримання тварин	Норматив часу
1	2	3
3 корит при наливанні води шлангом:		
без переганяння тварин – зима	будь-який	0,30
літо	будь-який	0,20
з переганянням	безприв'язний	1,50
	прив'язний	1,65
3 корит при наливанні води відром	будь-який	1,30
3 відер : без піднесення	будь-який	1,80
з піднесенням	будь-який	2,00

Таблиця 2.21

**Нормативи часу на роздавання кормів вручну
коровам родильного відділення, хв на одну голову за день**

Вид роботи	Пе-ріод року	Безпри-в'язне утримання	Прив'яз-не утри-мання
1	2	3	4
Роздавання всіх видів кормів вручну: з кормового проходу	зима	1,66	1,66
	літо	1,49	1,49
з тамбура або з піднесенням до 15 м	зима	2,69	2,69
	літо	2,86	2,86
з підводи, із засобів, що рухаються по проходу	зима	1,15	1,15
	літо	1,47	1,47
Роздавання всіх видів кормів вручну без концкормів: з кормового проходу	зима	1,56	1,56
	літо	1,46	1,46
з тамбура або з піднесенням до 15 м	зима	2,48	2,48
	літо	2,79	2,79
з підводи, із засобів, що рухаються по проходу	зима	1,08	1,08
	літо	1,40	1,40
Одержання та роздавання концкормів вручну з кормового проходу	зима	0,31	0,31
	літо	0,15	0,15
з тамбура або з піднесенням до 15 м	зима	0,44	0,44
	літо	0,27	0,27
з підводи, із засобів, що рухаються по проходу	зима	0,27	0,27
	літо	0,22	0,22

Продовження табл. 2.21

1	2	3	4
Роздавання грубих кормів і концкормів вручну без підвезення:			
з кормового проходу	зима	0,96	0,96
з тамбура або з піднесенням до 15 м	літо	0,92	0,92
	зима	1,66	1,66
	літо	1,60	1,60
з підводи, із засобів, що рухаються по проходу	зима	0,62	0,62
	літо	0,60	0,60
Навантаження, перевезення та роздавання всіх видів кормів з парокінної підводи:			
відстань перевезення,			
м: до 300	зима	3,15	3,15
	літо	3,61	3,61
301-500	зима	3,35	3,35
	літо	3,84	3,84
501-700	зима	3,52	3,52
	літо	4,09	4,09
701-1000	зима	3,78	3,78
	літо	4,44	4,44
км: 1,1-2,0	зима	4,63	4,63
	літо	5,66	5,66
2,1-3,0	зима	5,50	5,50
	літо	6,88	6,88
Навантаження, перевезення та роздавання всіх видів кормів з парокінної підводи без концкормів:			
відстань перевезення,			
м: до 300	зима	2,88	2,88
	літо	3,39	3,39
301-500	зима	3,08	3,08
	літо	3,62	3,62
501-700	зима	3,25	3,25
	літо	3,87	3,87

Продовження табл.2.21

1	2	3	4
701-1000	зима	3,51	3,51
	літо	4,22	4,22
км : 1,1-2,0	зима	4,36	4,36
	літо	5,44	5,44
2,1-3,0	зима	5,23	5,23
	літо	6,65	6,65
Навантаження, півезення, роздавання грубих кормів з парокінної підводи, концкормів – вручну з піднесенням	зима	1,78	1,78
	літо	1,09	1,09

Таблиця 2.22

Нормативи часу на роздавання підстилки вручну коровам родильного відділення, хв на 1 ц

Вид роботи	Період року	Безприв'язне утримання		Прив'язне утримання
		на глибокій підстилці	на замінюваній підстилці	
1	2	3	4	5
Роздавання підстилки вручну: солома з тамбура або з піднесенням до 15 м	зима	-	0,29	0,41
	літо	-	0,20	0,27
солома з кормового проходу	зима	-	0,54	0,40
	літо	-	0,14	0,26

Продовження табл. 2.22

1	2	3	4	5
тирса з тамбура або з піднесенням до 15 м	зима	-	1,60	1,60
	літо	-	0,80	0,80
тирса з кормового проходу	зима	-	0,80	0,80
	літо	-	0,40	0,40
тирса з підводи, із засобів, що рухаються по проході	зима	-	1,60	1,60
	літо	-	0,80	0,80
Навантаження, перевезення та роздавання підстилки з парокінної підводи: відстань підвезення, м:				
до 300	зима	0,72	0,52	0,59
	літо	0,34	0,35	0,40
301-500	зима	0,76	0,55	0,62
	літо	0,38	0,37	0,42
501-700	зима	0,79	0,57	0,64
	літо	0,39	0,39	0,44
701-1000	зима	0,84	0,61	0,68
	літо	0,41	0,41	0,46
км: 1,1-2,0	зима	1,00	0,73	0,80
	літо	0,49	0,48	0,53
2,0-3,0	зима	1,16	0,84	0,91
	літо	0,57	0,57	0,62
Додавання підстилки без підвезення – солома	зима	0,68	-	-
	літо	0,32	-	-

Таблиця 2.23

Нормативи часу на видалення гною у корів родильного відділення, хв на одну голову за день

Вид роботи	Безприв'язне утримання			Прив'язне утримання
	на глибокій підстилці	на замінюваній підстилці	у боксах, клітках	
1	2	3	4	5
Підводою, навантаження вручну	-	0,83	0,73	0,87
Візком підвісної (наземної) дороги	-	0,54	0,54	0,54
ТСН-3Б, ТСН-2, ТСН-160	-	0,30	0,20	0,40
Дельтоскрепером	-	0,46	0,46	0,46
Трактором з бульдозером	0,40	0,40	0,40	-

Таблиця 2.24

Нормативи часу на проведення підсосу телят родильного відділення, хв на одну голову за день

Вид підсосу	Кратність підсосу	Нормативи часу	
		безприв'язний спосіб утримання	прив'язний спосіб утримання
1	2	3	4

Привчання телят до підсосу і догляд за вим'ям корови:

вільний

1,20

1,50

режимний (підпускання телят до підсосу і відлучення)

дворазове

1,40

1,80

те ж

триразове

2,20

2,30

Таблиця 2.25

**Нормативи часу на роботи з обслуговування молодняка старше 6-8 місяців,
хв на одну голову за день**

Назва роботи	Безприв'язне утримання			Прив'язне утримання
	на глибокій підстилці	на замінюваній підстилці	у боксах, клітках	
1	2	3	4	5
Приймання і передавання зміни (огляд, перерахунок тварин)	0,15	0,15	0,15	0,16
Спостереження за роздаванням кормів мобільним кормороздавачем (дворазове)	0,12	0,12	0,12	0,15
Спостереження за годівлею при роздаванні кормів вручну	0,15	0,15	0,15	0,16
Спостереження за вигулом	0,50	-	-	-
Відв'язування, виганання на прогулянку, заганання і прив'язування	-	-	-	0,40
Чищення одноразове:				
стійл, боксів (зима)	-	0,65	0,02	0,85
(літо)	-	0,50	0,02	0,70

Продовження табл. 2.25

1	2	3	4	5	
годівниця	(зима)	0,25	0,26	0,25	0,29
	(літо)	0,15	0,15	0,15	0,25
напувалок	(зима)	0,05	0,05	0,05	0,05
	(літо)	0,05	0,05	0,05	0,05
кормових проходів	(зима)	0,20	0,20	0,20	0,24
	(літо)	-	-	-	0,10
тамбурів	(зима)	-	-	-	0,10
	(літо)	-	-	-	0,10
гнойових проходів		-	-	0,12	0,18
тварин		-	-	-	0,10
Разові роботи: інструктаж		0,03	0,03	0,03	0,03
зважування телят індивідуальне		0,10	0,10	0,10	0,10
зважування телят групове або вибіркове		0,01	0,01	0,01	0,01
Бонітування племінного молодняку		0,04	0,04	0,04	0,04
Зооветзаходи (щеплення, обробка, дослідження, осіменіння телиць) при обслуговуванні молодняку:					
користувального		0,25	0,25	0,25	0,25
племінного		0,35	0,35	0,35	0,35
Інші роботи (чергування, санітарне вибраккування, дрібний ремонт інвентарю, роздавання мінеральної підгодівлі)		0,40	0,40	0,40	0,40

Таблиця 2.26

Нормативи часу на напування молодняку старше 6-8 місяців, хв на одну голову за день

Спосіб напування	Спосіб утримання тварин	Норматив часу
1	2	3
З корит при наливанні води шлангом:		
без переганяння тварин –	зима	будь-який 0,20
	літо	будь-який 0,15
з переганянням	безприв'язний	0,35
	прив'язний	0,42
З корит при наливанні води відром		
З відер : без піднесення		
	будь-який	1,00
з піднесенням		
	будь-який	1,40
З водойм з переганянням на відстань, м:		
	безприв'язний	0,35
	прив'язний	0,44
	до 100	
	безприв'язний	0,35
	прив'язний	0,44
	100 – 200	
	безприв'язний	0,35
	прив'язний	0,44
	понад 200	
	безприв'язний	0,35
	прив'язний	0,50

Таблиця 2.27

**Нормативи часу на роздавання кормів вручну
молодняку старше 6-8 місяців, хв на одну голову за день**

Вид роботи	Пе- ріод року	Безпри- в'язне утримання	Прив'яз- не утри- мання
1	2	3	4
Роздавання всіх видів кормів вручну: з кормового проходу	зима	1,21	1,21
	літо	1,27	1,27
з тамбура або з піднесенням до 15 м	зима	2,28	2,28
	літо	2,39	2,39
з підводи, із засобів, що руха- ються по проходу	зима	1,10	1,10
	літо	1,25	1,25
Роздавання всіх видів кормів вручну без концкормів: з кормового проходу	зима	1,07	1,07
	літо	1,13	1,13
з тамбура або з піднесенням до 15 м	зима	2,00	2,00
	літо	2,25	2,25
з підводи, із засобів, що руха- ються по проходу	зима	1,00	1,00
	літо	1,20	1,20
Одержання та роздавання концкормів вручну з кормово- го проходу	зима	0,4	0,40
	літо	0,33	0,33
з тамбура або з піднесенням до 15 м	зима	0,54	0,54
	літо	0,40	0,40
з підводи, із засобів, що руха- ються по проходу	зима	0,36	0,36
	літо	0,31	0,31

Продовження табл. 2.27

1	2	3	4
Роздавання грубих кормів і концкормів вручну без підве- зення:	зима	0,62	0,62
з кормового проходу	літо	0,55	0,55
з тамбура або з піднесенням до 15 м	зима	1,23	1,23
	літо	1,09	1,09
з підводи, із засобів, що ру- хаються по проходу	зима	0,57	0,57
	літо	0,52	0,52
Навантаження, перевезення та роздавання всіх видів кор- мів з парокінної підводи: відстань перевезення, м:			
до 300	зима	2,61	2,61
	літо	2,84	2,84
301-500	зима	2,80	2,80
	літо	3,25	3,25
501-700	зима	2,97	2,97
	літо	3,50	3,50
701-1000	зима	3,20	3,20
	літо	3,86	3,86
км: 1,1-2,0	зима	4,08	4,08
	літо	5,10	5,10
2,1-3,0	зима	4,86	4,86
	літо	6,33	6,33
Навантаження, перевезення та роздавання всіх видів кор- мів з парокінної підводи без концкормів: відстань перевезення, м:			
до 300	зима	2,25	2,25
	літо	2,53	2,53
301-500	зима	2,44	2,44
	літо	2,94	2,94
501-700	зима	2,61	2,61

Продовження табл. 2.27

1	2	3	4
	літо	3,19	3,19
701-1000	зима	2,84	2,84
	літо	3,55	3,55
км: 1,1-2,0	зима	3,72	3,72
	літо	4,79	4,79
2,1-3,0	зима	4,55	4,55
	літо	6,61	6,61
Навантаження, підвезення, роздавання грубих кормів з підводи, концкормів вручну з піднесенням до 15 м	зима	1,26	1,26
	літо	1,20	1,20

Таблиця 2.28

**Нормативи часу на роздавання підстилки вручну
молодняку старше 6-8 місяців, хв на 1 ц**

Вид роботи	Період року	Безприв'язне утримання		Прив'язне утримання
		на глибокій підстилці	на замінованій підстилці	
1	2	3	4	5

Роздавання підстилки вручну:
солома з тамбура або з піднесенням до 15 м

зима	-	0,54	0,54
літо	-	-	-

солома з кормового проходу

зима	-	0,39	0,41
літо	-	-	-

тирса з тамбура або з піднесенням до 15 м

зима	-	0,80	0,80
літо	-	-	-

тирса з кормового проходу

зима	-	0,40	0,40
літо	-	-	-

Продовження табл. 2.28

1	2	3	4	5
тирса з підводи, із засобів, що рухаються по проході	зима	-	0,40	0,40
	літо	-	-	-
Навантаження, перевезення та роздавання підстилки з парокінної підводи: відстань підвезення, м:				
до 300	зима	0,64	0,64	0,64
	літо	-	-	-
301-500	зима	0,66	0,66	0,66
	літо	-	-	-
501-700	зима	0,68	0,68	0,68
	літо	-	-	-
701-1000	зима	0,70	0,70	0,70
	літо	-	-	-
км: 1,1-2,0	зима	0,78	0,78	0,78
	літо	-	-	-
2,0-3,0	зима	0,86	0,86	0,86
	літо	-	-	-
Додавання підстилки : солома, без підвезення	зима	0,82	-	-
	літо	-	-	-

РОЗДІЛ 3. НОРМИ ОБСЛУГОВУВАННЯ ВЕЛИКОЇ РОГАТОЇ ХУДОБИ М'ЯСНИХ ПОРІД

Таблиця 3.1

Норми обслуговування бугаїв-плідників, голів на одного виконавця

Обов'язки виконавця з обслуговування тварин: приймання та передавання зміни; чищення годівниць, напувалок, кормових проходів і тамбурів, тварин, секцій (боксів, стійл); спостереження за годівлею, прогулянка (моціон) бугаїв-плідників, участь у зооветзаходах та інших разових роботах.

Крім робіт, вказаних перед таблицею, тваринник бере участь тільки:	Способи напування тварин	Безприв'язне утримання	
		на глибокій підстилці, зима	на глибокій підстилці, літо
1	2	3	4
у роздаванні підстилки вручну або з транспортних засобів, які рухаються (без навантаження і підвезення)	Автонапування	33	36
	За допомогою шланга без переганання	31	35

Продовження табл. 3.1

1	2	3	4
у підвезенні й роздаванні підстилки (навантаження та розвантаження вручну, підвезення підводою до 500 м)	Автонапування	32	36
	За допомогою шланга без переганяння	30	34
у одержанні й роздаванні концкормів та підстилки з кормового проходу	Автонапування	31	34
	За допомогою шланга без переганяння	29	32
у роздаванні грубих, концкормів і підстилки з кормового проходу	Автонапування	29	32
	За допомогою шланга без переганяння	27	30
у роздаванні грубих, концкормів і підстилки з тамбура або з піднесенням до 15 м	Автонапування	26	29
	За допомогою шланга без переганяння	25	28
у роздаванні грубих, концкормів і підстилки з підводи без підвезення	Автонапування	30	33
	За допомогою шланга без переганяння	28	31

Продовження табл. 3.1

1	2	3	4
у навантаженні, підвезенні, роздаванні грубих кормів з підводи, інших кормів – вручну з піднесенням	Автонапування	28	28
	За допомогою шланга без переганяння	25	27
у роздаванні всіх кормів, концентрованих і підстилки з кормового проходу без підвезення	Автонапування	26	29
	За допомогою шланга без переганяння	25	28
у роздаванні всіх кормів, концентрованих і підстилки з тамбура вручну з піднесенням до 15 м	Автонапування	24	29
	За допомогою шланга без переганяння	23	28
у роздаванні всіх кормів, концентрованих і підстилки з підводи або транспортних засобів, що рухаються по проході	Автонапування	28	31
	За допомогою шланга без переганяння	27	29
у підвезенні всіх кормів і підстилки (до 300 м) на підводі з навантажуванням вручну, роздавання концкормів вручну з піднесенням	Автонапування	23	25
	За допомогою шланга без переганяння	22	24

Продовження табл. 3.1

1	2	3	4
у підвезенні всіх кормів і підстилки (до 500 м) на підводі з навантажуванням вручну, роздавання концкормів вручну з піднесенням	Автонапування	22	24
	За допомогою шланга без переганання	21	23
у підвезенні всіх кормів і підстилки (до 1000 м) на підводі з навантажуванням вручну, роздавання концкормів вручну з піднесенням	Автонапування	21	23
	За допомогою шланга без переганання	20	22
у підвезенні всіх кормів і підстилки (до 2000 м) на підводі з навантажуванням вручну, роздавання концкормів вручну з піднесенням	Автонапування	21	21
	За допомогою шланга без переганання	19	20

Продовження табл. 3.1

Крім робіт, вказаних перед таблицею, тваринник бере участь тільки:	Способи напування тварин	Безприв'язне утримання		
		на заміюваній підстилці, зима	на заміюваній підстилці, літо	у боксах
1	2	3	4	5
у роздаванні підстилки вручну або з транспортних засобів, які рухаються (без навантаження і підвезення)	Автонапування	26	30	34
	За допомогою шланга без переганання	24	28	32
у підвезенні та роздаванні підстилки (навантаження та розвантаження вручну, підвезення на підводі до 500 м)	Автонапування	25	29	33
	За допомогою шланга без переганання	24	28	32

Продовження табл. 3.1

1	2	3	4	5
	Автонапування	24	28	32
у одержанні й роздаванні концкормів та підстилки з кормового проходу	За допомогою шланга без переганяння	23	26	31
	Автонапування	22	27	29
у роздаванні грубих, концкормів і підстилки з кормового проходу	За допомогою шланга без переганяння	21	25	28
	Автонапування	22	27	27
у роздаванні грубих, концкормів і підстилки з тамбура або з піднесенням до 15 м	За допомогою шланга без переганяння	21	25	26
	Автонапування	22	25	32
у роздаванні грубих, концкормів і підстилки з підводи без підвезення	За допомогою шланга без переганяння	21	23	30

Продовження табл. 3.1

1	2	3	4	5
у навантаженні, підвезенні, роздаванні грубих кормів з підводи, інших кормів – вручну з піднесенням	Автонапування	21	23	30
	За допомогою шланга без переганання	20	22	28
у роздаванні всіх кормів, концентрованих і підстилки з кормового проходу без підвезення	Автонапування	21	24	30
	За допомогою шланга без переганання	20	23	28
у роздаванні всіх кормів, концентрованих і підстилки з тамбура вручну з піднесенням до 15 м	Автонапування	21	22	25
	За допомогою шланга без переганання	20	21	24
у роздаванні всіх кормів, концентрованих і підстилки з підводи або транспортних засобів, що рухаються по проходу	Автонапування	20	25	29
	За допомогою шланга без переганання	19	24	28

Продовження табл. 3.1

1	2	3	4	5
у підвезенні всіх кормів і підстилки (до 300 м) на підводі з навантажуванням вручну, роздавання концкормів вручну з піднесенням	Автонапування	19	21	25
	За допомогою шланга без переганання	18	20	24
у підвезенні всіх кормів і підстилки (до 500 м) на підводі з навантажуванням вручну, роздавання концкормів вручну з піднесенням	Автонапування	19	20	24
	За допомогою шланга без переганання	18	19	23
у підвезенні всіх кормів і підстилки (до 1000 м) на підводі з навантажуванням вручну, роздавання концкормів вручну з піднесенням	Автонапування	18	19	23
	За допомогою шланга без переганання	17	18	22
у підвезенні всіх кормів і підстилки (до 2000 м) на підводі з навантажуванням вручну, роздавання концкормів вручну з піднесенням	Автонапування	17	18	21
	За допомогою шланга без переганання	16	17	20

Продовження табл. 3.1

Обов'язки виконавця з обслуговування тварин: приймання та передавання зміни; чищення годівниць, напувалок, кормових проходів і тамбурів, тварин, секцій (боксів, стійл); спостереження за годівлею, відв'язування, прив'язування, прогулянка (моціон) бугаїв-плідників, участь у зооветзаходах та інших разових роботах

Крім робіт, вказаних перед таблицею, тваринник бере участь тільки:	Способи напування тварин	Прив'язне утримання	
		зима	літо
1	2	3	4
у роздаванні підстилки вручну або з транспортних засобів, які рухаються (без навантаження і підвезення)	Автонапування	19	23
	За допомогою шланга без переганання	18	22
у підвезенні та роздаванні підстилки (навантаження та розвантаження вручну, підвезення на підводі до 500 м)	Автонапування	18	22
	За допомогою шланга без переганання	17	21

Продовження табл. 3.1

1	2	3	4
	Автонапування	17	21
у одержанні й роздаванні концкормів та підстилки з кормового проходу	За допомогою шланга без переганання	16	20
	Автонапування	17	20
у роздаванні грубих, концкормів і підстилки з кормового проходу	За допомогою шланга без переганання	16	19
	Автонапування	16	20
у роздаванні грубих, концкормів і підстилки з тамбура або з піднесенням до 15 м	За допомогою шланга без пере ганання	15	19
	Автонапування	18	21
у роздаванні грубих, концкормів і підстилки з підводи без підвезення	За допомогою шланга без переганання	17	20

Продовження табл. 3.1

1	2	3	4
	Автонапування	17	19
у навантаженні, підвезенні, роздаванні грубих кормів з підводи, інших кормів – вручну з піднесенням	За допомогою шланга без переганяння	16	18
	Автонапування	17	20
у роздаванні всіх кормів, концентрованих і підстилки з кормового проходу без підвезення	За допомогою шланга без переганяння	16	19
	Автонапування	16	18
у роздаванні всіх кормів, концентрованих і підстилки з тамбура вручну з піднесенням до 15 м	За допомогою шланга без переганяння	15	17
	Автонапування	17	21
у роздаванні всіх кормів, концентрованих і підстилки з підводи або транспортних засобів, що рухаються по проходу	За допомогою шланга без переганяння	17	20

Продовження табл. 3.1

1	2	3	4
	Автонапування	15	17
у підвезенні всіх кормів і підстилки (до 300 м) на підводі з навантажуванням вручну, роздавання концкормів вручну з піднесенням	За допомогою шланга без переганяння	15	17
	Автонапування	15	18
у підвезенні всіх кормів і підстилки (до 500 м) на підводі з навантажуванням вручну, роздавання концкормів вручну з піднесенням	За допомогою шланга без переганяння	14	17
	Автонапування	14	17
у підвезенні всіх кормів і підстилки (до 1000 м) на підводі з навантажуванням вручну, роздавання концкормів вручну з піднесенням	За допомогою шланга без переганяння	13	16
	Автонапування	13	16
у підвезенні всіх кормів і підстилки (до 2000 м) на підводі з навантажуванням вручну, роздавання концкормів вручну з піднесенням	За допомогою шланга без переганяння	12	15

Таблиця 3.2

**Норми обслуговування корів з телятами при безприв'язному утриманні на глибокій підстилці,
голів на одного виконавця**

Обов'язки виконавця з обслуговування тварин: приймання та передавання зміни; чищення годівниць, напувалок, кормових проходів і тамбурів, тварин, секцій (боксів, стійл); спостереження за годівлею, спостереження за вигулом, участь у зооветзаходах та інших разових роботах.

Крім робіт, вказаних перед таблицею, тваринник виконує	Способи напування тварин	Підпускання телят до підсосу, спосіб, кратність	Безприв'язне утримання на глибокій підстилці	
			зима	літо
1	2	3	4	5
		вільний	143	179
у роздаванні підстилки вручну або з транспортних засобів, які рухаються (без навантаження і підвезення)	Автонапування	1	147	174
		2	128	149
		3	104	129
		вільний	128	163

Продовження табл. 3.2

1	2	3	4	5
		1	131	159
те ж	За допомогою шланга без приготування	2	117	149
		3	104	121
		вільний	131	181
у підвезенні та роздаванні підстилки навантаження та розвантажування вручну, підвезення на підводі до 500 м	Автонапування	1	133	176
		2	119	150
		3	107	130
		вільний	118	165
те ж	За допомогою шланга без переганяння	1	121	160
		2	108	138
		3	97	122
		вільний	128	161
у роздаванні концкормів і підстилки з підводи або з тракторного причепа	Автонапування	1	132	156
		2	117	148
		3	104	129

Продовження табл. 3.2

1	2	3	4	5
		вільний	116	161
те ж	За допомогою шланга без переганання	1	120	156
		2	107	136
		3	96	117
у роздаванні грубих, концкормів і підстилки з кормового проходу	Автонапування	вільний	132	154
		1	135	149
		2	119	130
		3	106	116
те ж	За допомогою шланга без переганання	вільний	118	142
		1	122	132
		2	102	121
		3	98	109
у роздаванні грубих, концкормів і підстилки з тамбура або з піднесенням до 15 м	Автонапування	вільний	105	117
		1	107	115
		2	97	103
		3	88	93

Продовження табл. 3.2

1	2	3	4	5
	За допомогою шланга	вільний	97	110
	без переганяння	1	99	114
те ж		2	90	98
		3	83	89
		вільний	134	156
у роздаванні грубих, концормів і	Автонапування	1	137	153
підстилки з тракторного візка або		2	121	133
підводи		3	109	117
	За допомогою шланга	вільний	121	144
	без переганяння	1	117	141
те ж		2	111	124
		3	99	110
		вільний	100	112
у навантажуванні на підводі, підвезенні		1	107	110
(до 300 м) та роздаванні грубих кормів і	Автонапування	2	92	99
підстилки з підводи, концормів - вруч-		3	85	90
ну з піднесенням				

Продовження табл. 3.2

1	2	3	4	5
		вільний	91	105
те ж	За допомогою шланга	1	94	103
	без переганяння	2	86	94
		3	79	86
		вільний	95	93
у роздаванні концкормів вручну з піднесенням, інших кормів – з транспортних засобів, які рухаються	Автонапування	1	96	92
		2	88	84
		3	81	78
		вільний	87	89
те ж	За допомогою шланга	1	89	88
	без переганяння	2	82	81
		3	76	74
		вільний	61	62
у підвезенні концкормів і підстилки (до 300 м), роздаванні кормів - вручну з піднесенням	Автонапування	1	62	63
		2	59	57
		3	55	54

Продовження табл. 3.2

1	2	3	4	5
		вільний	58	60
те ж	За допомогою шланга	1	59	61
	без переганання	2	56	57
		3	53	54
		вільний	78	99
у роздаванні всіх кормів вручну з кор-	Автонапування	1	80	98
мового проходу		2	74	89
		3	69	82
		вільний	74	94
те ж	За допомогою шланга	1	75	93
	без переганання	2	69	87
		3	65	78
		вільний	63	67
у роздаванні всіх кормів вручну з там-	Автонапування	1	64	66
бура або з піднесенням до 15 м		2	60	62
		3	57	58

Продовження табл. 3.2

1	2	3	4	5
		вільний	60	64
те ж	За допомогою шланга без переганяння	1	61	63
		2	57	60
		3	54	56
		вільний	92	103
у роздаванні всіх кормів вручну з підводи або з транспортних засобів, що рухаються по проході	Автонапування	1	94	102
		2	86	92
		3	79	84
		вільний	86	98
те ж	За допомогою шланга без переганяння	1	87	96
		2	80	88
		3	74	81
		вільний	55	61
у підвезенні всіх кормів і підстилки (до 300 м) на підводі з навантажуванням вручну, роздаванні концкормів вручну з піднесенням, інших кормів з підводи	Автонапування	1	56	60
		2	53	57
		3	50	54

Продовження табл.3.2

1	2	3	4	5
		вільний	52	59
те ж	За допомогою шланга без переганання	1	53	58
		2	51	55
		3	49	52
у підвезенні всіх кормів і підстилки (до 500 м) на підводі з навантажуванням вручну, роздаванні концкормів вручну з піднесенням, інших кормів з підводи	Автонапування	вільний	53	60
		1	54	59
		2	50	56
		3	48	53
те ж	За допомогою шланга без переганання	вільний	50	58
		1	51	57
		2	48	54
		3	46	51
у підвезенні всіх кормів і підстилки (до 700 м) на підводі з навантажуванням вручну, роздаванні концкормів вручну з піднесенням, інших кормів з підводи	Автонапування	вільний	49	54
		1	50	53
		2	48	51
		3	45	48

Продовження табл. 3.2

1	2	3	4	5
		вільний	47	53
	За допомогою шланга	1	48	52
те ж	без переганання	2	46	50
		3	44	47
		вільний	48	51
	Автонапування	1	49	50
у підвезенні всіх кормів і підстилки (до 1000 м) на підводі з навантажуванням вручну, роздаванні концкормів вручну з піднесенням, інших кормів з підводи		2	47	48
		3	45	45
		вільний	46	49
	За допомогою шланга	1	47	48
те ж	без переганання	2	45	46
		3	43	44

Таблиця 3.3

Норми обслуговування корів з телятами при безприв'язному утриманні на заміюваній підстилці, голів на одного виконавця

Обов'язки виконавця з обслуговування тварин: приймання та передавання зміни; чищення годівниць, напувалок, кормових проходів і тамбурів, секцій (боксів, стійл); спостереження за годівлею, спостереження за вигулом, участь у зооветзаходах та інших разових роботах.

Крім робіт, вказаних перед таблицею, тваринник виконує:	Способи напування тварин	Підпускання телят до підсосу, спосіб, кратність	Безприв'язне утримання		
			на заміюваній підстилці, зима	на заміюваній підстилці, літо	у боксах
1	2	3	4	5	6
		вільний	142	175	184
у роздаванні підстилки вручну або з транспортних засобів, які рухаються (без навантаження і підвезення)	Автонапування	1	145	148	166
		2	127	152	158
		3	103	132	143
		вільний	127	160	162

Продовження табл. 3.3

1	2	3	4	5	6
	За допомогою	1	130	147	163
те ж	шланга без	2	116	140	148
	переганання	3	104	123	127
		вільний	141	174	182
у підвезенні та роздаванні підстилки,	Автонапування	1	134	168	177
навантаження та розвантажування вруч-		2	125	142	151
ну, підвезення підводою до 500 м		3	113	128	131
		вільний	127	131	168
	За допомогою	1	130	148	166
те ж	шланга без	2	115	133	139
	переганання	3	104	123	126
		вільний	116	160	163
у роздаванні концкормів і підстилки з	Автонапування	1	120	156	172
підводи або з тракторного причепа		2	107	132	150
		3	97	116	130

Продовження табл. 3.3

1	2	3	4	5	6
		вільний	116	162	165
те ж	За допомогою шланга без переганання	1	119	158	160
		2	107	138	139
		3	97	121	122
		вільний	111	153	158
у роздаванні грубих, концкормів і підстилки з кормового проходу	Автонапування	1	114	141	164
		2	102	124	146
		3	92	115	122
		вільний	101	141	185
те ж	За допомогою шланга без переганання	1	103	131	192
		2	93	116	159
		3	86	108	139
		вільний	91	114	122
у роздаванні грубих, концкормів і підстилки з тамбура або з піднесенням до 15 м	Автонапування	1	93	112	125
		2	85	101	111
		3	78	91	100

Продовження табл. 3.3

1	2	3	4	5	6
		вільний	85	107	118
те ж	За допомогою шланга без переганання	1	112	105	121
		2	79	96	114
		3	74	87	109
	Автонапування	вільний	148	141	160
у роздаванні грубих і концентрованих кормів з підводи		1	151	146	165
		2	133	126	143
	3	128	121	138	
	За допомогою шланга без переганання	вільний	103	131	135
те ж		1	105	135	138
		2	95	118	121
	3	87	106	112	
	Автонапування	вільний	86	107	113
у навантажуванні на підводі, підвезенні (до 300 м) та роздаванні грубих кормів і підстилки з підводи, концкормів вручну з піднесенням		1	88	105	115
		2	81	95	104
	3	75	86	94	
		вільний	81	101	104

Продовження табл. 3.3

1	2	3	4	5	6
те ж	За допомогою шланга без переганання	1	82	99	106
		2	76	90	96
		3	71	83	87
у роздаванні концкормів вручну з піднесенням, інших кормів – з транспортних засобів, які рухаються	Автонапування	вільний	92	93	105
		1	94	92	107
		2	86	84	97
		3	79	78	88
		вільний	86	89	108
те ж	За допомогою шланга без переганання	1	87	88	110
		2	80	81	99
		3	74	74	90
у підвезенні концкормів і підстилки (до 300 м), роздаванні кормів вручну з піднесенням	Автонапування	вільний	61	64	112
		1	62	63	115
		2	58	59	103
		3	55	56	93

Продовження табл. 3.3

1	2	3	4	5	6
		вільний	58	62	102
		1	59	61	104
те ж	За допомогою шланга без переганяння	2	55	57	95
		3	52	54	87
		вільний	81	96	86
		1	82	95	87
у роздаванні всіх кормів вручну з кормового проходу	Автонапування	2	76	86	80
		3	70	79	74
		вільний	76	91	80
		1	77	90	81
те ж	За допомогою шланга без переганяння	2	72	82	75
		3	67	76	70
		вільний	61	65	82
		1	62	64	83
у роздаванні всіх кормів вручну з тамбура або з піднесенням до 15 м	Автонапування	2	58	61	76
		3	55	57	71

Продовження табл. 3.3

1	2	3	4	5	6
		вільний	58	63	76
	За допомогою шланга без переганяння	1	59	62	77
те ж		2	56	59	72
		3	53	55	68
		вільний	89	100	110
у роздаванні всіх кормів вручну з під- води або з транспортних засобів, що рухаються по проході	Автонапування	1	90	98	112
		2	83	89	101
		3	76	82	92
		вільний	83	94	101
	За допомогою шланга без переганяння	1	84	93	103
те ж		2	77	85	93
		3	72	78	86
		вільний	56	61	69
у підвезенні всіх кормів і підстилки (до 300 м) підводою з навантажуванням вручну, роздаванні концкормів вручну з піднесенням, інших кормів з підводи	Автонапування	1	57	60	71
		2	47	57	66
		3	45	54	53

Продовження табл. 3.3

1	2	3	4	5	6
		вільний	54	59	65
те ж	За допомогою шланга без переганяння	1	55	58	67
		2	51	55	63
		3	49	52	59
у підвезенні всіх кормів і підстилки (до 500 м) підводою з навантажу- ванням вручну, роздаванні концкормів вручну з піднесенням, інших кормів з підводи	Автонапування	вільний	53	60	68
		1	54	59	69
		2	49	56	64
		3	47	53	61
		вільний	52	58	64
те ж	За допомогою шланга без переганяння	1	53	57	65
		2	50	54	61
		3	47	51	58
у підвезенні всіх кормів і підстилки (до 700 м) підводою з навантажуванням вруч- ну, роздаванні концкормів вручну з підне- сенням, інших кормів з підводи	Автонапування	вільний	50	54	61
		1	51	53	62
		2	49	51	59
		3	46	48	55

Продовження табл. 3.3

1	2	3	4	5	6
		вільний	48	53	58
те ж	За допомогою шланга без переганяння	1	50	52	59
		2	48	50	56
		3	46	47	53
у підвезенні всіх кормів і підстилки (до 1000 м) підводою з навантажу- ванням вручну, роздаванні конц- кормів вручну з піднесенням, інших кормів з підводи	Автонапування	вільний	49	51	59
		1	50	50	60
		2	47	48	57
		3	45	45	53
		вільний	48	49	56
те ж	За допомогою шланга без переганяння	1	49	48	57
		2	45	46	54
		3	43	43	51

Таблиця 3.4

Норми обслуговування корів з телятами при прив'язному утриманні, голів на одного виконавця

Обов'язки виконавця з обслуговування тварин: приймання та передавання зміни; чищення годівниць, напувалок, кормових проходів і тамбурів, тварин, секцій (боксів, стійл); спостереження за годівлею, відв'язування і прив'язування, участь у зооветзаходах та інших разових роботах.

Крім робіт, вказаних перед таблицею, тваринник виконує:	Способи напування тварин	Підпускання телят до підсосу, спосіб, кратність	Прив'язне утримання	
			зима	літо
1	2	3	4	5
		вільний	62	80
у роздаванні підстилки вручну або з транспортних засобів, які рухаються (без навантаження і підвезення)	Автонапування	1	61	74
		2	56	70
		3	53	67

Продовження табл. 3.4

1	2	3	4	5
		вільний	57	76
		1	58	72
те ж	За допомогою шланга без переганання	2	53	70
		3	50	67
		вільний	60	87
у підвезенні та роздаванні підстилки, навантаження та розвантажування вручну, підвезення підводою до 500 м	Автонапування	1	59	83
		2	54	73
		3	51	68
		вільний	57	83
		1	56	80
те ж	За допомогою шланга без переганання	2	52	71
		3	49	66
		вільний	59	83
у роздаванні концкормів і підстилки з підводи або з тракторного причепа	Автонапування	1	58	80
		2	53	69
		3	50	65

Продовження табл. 3.4

1	2	3	4	5
		вільний	56	80
те ж	За допомогою шланга без переганяння	1	55	75
		2	51	67
		3	48	63
		вільний	53	71
у роздаванні грубих, концкормів і підстилки з кормового проходу	Автонапування	1	52	69
		2	48	62
		3	46	58
		вільний	51	69
те ж	За допомогою шланга без переганяння	1	50	66
		2	46	60
		3	44	56
		вільний	48	63
у роздаванні грубих, концкормів і підстилки з тамбура або з піднесенням до 15 м	Автонапування	1	47	60
		2	44	55
		3	42	52

Продовження табл. 3.4

1	2	3	4	5
		вільний	46	60
те ж	За допомогою шланга без переганання	1	45	58
		2	42	54
		3	41	51
		вільний	55	74
у роздаванні грубих і концентрованих кормів та підстилки з тракторного візка або підводи	Автонапування	1	54	71
		2	50	64
		3	47	60
	За допомогою шланга без переганання	вільний	51	70
те ж		1	50	67
		2	47	60
		3	44	56
		вільний	45	59
у навантажуванні на підводу, підвезенні (до 300 м) та роздаванні грубих кормів і підстилки з підводи, концкормів вручну з піднесенням	Автонапування	1	44	57
		2	41	52
		3	39	50

Продовження табл. 3.4

1	2	3	4	5
		вільний	43	57
те ж	За допомогою шланга	1	42	55
	без переганяння	2	40	51
		3	38	48
		вільний	47	60
у роздаванні концентратів вручну з піднесенням, інших кормів – з транспортних засобів, які рухаються	Автонапування	1	46	58
		2	43	53
		3	41	52
		вільний	46	58
те ж	За допомогою шланга	1	45	56
	без переганяння	2	42	52
		3	40	49
		вільний	45	59
у підвезенні концентратів і підстилки (до 300 м), роздаванні кормів вручну з піднесенням	Автонапування	1	44	57
		2	42	53
		3	40	50

Продовження табл. 3.4

1	2	3	4	5
		вільний	44	58
те ж	За допомогою шланга	1	43	56
	без переганання	2	40	51
		3	39	48
		вільний	46	61
у роздаванні всіх кормів вручну з кормового проходу	Автонапування	1	45	58
		2	43	53
		3	41	50
		вільний	45	59
те ж	За допомогою шланга	1	44	57
	без переганання	2	41	52
		3	39	50
		вільний	40	47
у роздаванні всіх кормів вручну з тамбура або з піднесенням до 15 м	Автонапування	1	39	46
		2	37	43
		3	35	41

Продовження табл. 3.4

1	2	3	4	5
		вільний	38	46
те ж	За допомогою шланга	1	37	45
	без переганяння	2	36	42
		3	35	40
		Вільний	50	63
у роздаванні всіх кормів вручну з підводи	Автонапування	1	49	61
або з транспортних засобів, що рухаються		2	46	60
по проході		3	44	57
		Вільний	48	61
те ж	За допомогою шланга	1	47	59
	без переганяння	2	44	54
		3	42	51
		вільний	37	46
у підвезенні всіх кормів і підстилки (до	Автонапування	1	36	45
300 м) на підводі з навантажуванням		2	35	42
вручну, роздаванні концкомів вручну з		3	34	40
піднесенням, інших кормів – з підводи				

Продовження табл. 3.4

1	2	3	4	5
		вільний	36	44
те ж	За допомогою шланга без переганяння	1	35	43
		2	34	40
		3	33	39
		вільний	36	43
у підвезенні всіх кормів і підстилки (до 500 м) на підводі з навантажуванням вручну, роздаванні концкормів вручну з піднесенням, інших кормів – з підводи	Автонапування	1	35	42
		2	34	39
		3	33	37
		вільний	35	42
те ж	За допомогою шланга без переганяння	1	34	41
		2	33	37
		3	32	36
		вільний	36	42
у підвезенні всіх кормів і підстилки (до 700 м) на підводі з навантажуванням вручну, роздаванні концкормів вручну з піднесенням, інших кормів – з підводи	Автонапування	1	35	41
		2	34	38
		3	33	36

Продовження табл. 3.4

1	2	3	4	5
		вільний	36	41
те ж	За допомогою шланга	1	35	40
	без переганяння	2	34	38
		3	33	36
		вільний	34	39
у підвезенні всіх кормів і підстилки (до 1000 м) на підводі з навантажуванням вручну, роздаванні концкормів вручну з піднесенням, інших кормів – з підводи	Автонапування	1	33	38
		2	32	36
		3	31	35
		вільний	34	39
те ж	За допомогою шланга	1	33	38
	без переганяння	2	32	36
		3	31	34

Таблиця 3.5

Норми обслуговування сухостійних корів і нетелей при безприв'язному утриманні на глибокій підстилці, голів на одного виконавця

Обов'язки виконавця з обслуговування тварин: приймання та передавання зміни; чищення годівниць, напувалок, кормових проходів і тамбурів, тварин, секцій (боксів, стійл); спостереження за годівлею, спостереження за вигулом, участь у зооветзаходах та інших разових роботах.

Крім робіт, вказаних перед таблицею, тваринник виконує:	Способи напування тварин	Безприв'язне утримання	
		на глибокій підстилці, зима	на глибокій підстилці, літо
1	2	3	4
роздавання підстилки вручну або з транспортних засобів, які рухаються (без навантаження і підвезення)	Автонапування	192	345
	За допомогою шланга без переганання	165	290

Продовження табл. 3.5

1	2	3	4
підвезення та роздавання підстилки (навантаження, розвантаження вручну, підвезення на підводі до 500 м)	Автонапування	170	345
	За допомогою шланга без переганяння	150	290
одержання й роздавання концкормів та підстилки з кормового проходу	Автонапування	164	323
	За допомогою шланга без переганяння	145	275
роздавання грубих, концкормів і підстилки з кормового проходу	Автонапування	122	192
	За допомогою шланга без переганяння	110	170
роздавання грубих, концкормів і підстилки з тамбура або з піднесенням до 15 м	Автонапування	98	142
	За допомогою шланга без переганяння	91	132

Продовження табл. 3.5

1	2	3	4
	Автонапування	138	226
роздавання грубих, концкормів і підстилки з підводи	За допомогою шланга без переганяння	124	202
	Автонапування	98	139
тваринник не бере участі у підвезенні грубих і соковитих кормів, але бере участь у підвезенні концкормів і підстилки (до 300 м), роздає всі корми вручну з піднесенням	За допомогою шланга без переганяння	91	129
	Автонапування	104	142
роздавання всіх кормів вручну з кормового проходу без підвезення	За допомогою шланга без переганяння	96	132
	Автонапування	74	108
роздавання всіх кормів вручну з тамбура або з піднесенням до 15 м, без підвезення	За допомогою шланга без пере ганяння	70	102
	Автонапування	102	165
роздавання всіх кормів вручну з підводи або з транспортних засобів, що рухаються по проходу без підвезення			

Продовження табл. 3.5

1	2	3	4
підвезення всіх видів кормів і підстилки (до 300 м) з навантажуванням вручну, роздавання концкормів вручну з піднесенням, інші корми – з підводи	За допомогою шланга без переганяння	122	152
	Автонапування	74	82
підвезення всіх видів кормів і підстилки (до 500 м) з навантажуванням вручну, роздавання концкормів вручну з піднесенням, інших кормів – з підводи	За допомогою шланга без переганяння	69	79
	Автонапування	70	77
підвезення всіх видів кормів і підстилки (до 1000 м) з навантажуванням вручну, роздаванні концкормів вручну з піднесенням, інших кормів – з підводи	За допомогою шланга без переганяння	66	75
	Автонапування	59	69
підвезення всіх видів кормів і підстилки (до 2000 м) з навантажуванням вручну, роздавання концкормів вручну з піднесенням, інших кормів – з підводи	За допомогою шланга без переганяння	56	67
	Автонапування	58	59
	За допомогою шланга без переганяння	55	57

Таблиця 3.6

Норми обслуговування сухостійних корів і нетелей при безприв'язному утриманні на замінюваній підстилці, голів на одного виконавця

Обов'язки виконавця з обслуговування тварин: приймання та передавання зміни; чищення годівниць, напувалок, кормових проходів і тамбурів, тварин, секцій (боксів, стійл); спостереження за годівлею, спостереження за вигулом, участь у зооветзаходах та інших разових роботах.

Крім робіт, вказаних перед таблицею, тваринник виконує:	Способи напування тварин	Безприв'язне утримання		
		на за-міню-ваній під-стилці, зима	на за-міню-ваній під-стилці, літо	у бок-сах
1	2	3	4	5
роздавання підстилки вручну або з транспортних засобів, які рухаються (без навантаження і підвезення)	Автонапування	135	169	310
	За допомогою шланга без переганяння	122	160	245

Продовження табл. 3.6

1	2	3	4	5
підвезення та роздавання підстилки (навантаження, розвантаження вручну, підвезення на підводі до 500 м)	Автонапування	170	247	277
	За допомогою шланга без переганяння	150	217	224
	Автонапування	164	223	251
одержання й роздавання концкормів та підстилки з кормового проходу	За допомогою шланга без переганяння	145	207	275
	Автонапування	122	192	238
роздавання грубих, концкормів і підстилки з кормового проходу	За допомогою шланга без переганяння	111	170	200
	Автонапування	98	142	192
роздавання грубих, концкормів і підстилки з тамбура або з піднесенням до 15 м	За допомогою шланга без переганяння	91	132	165

Продовження табл. 3.6

1	2	3	4	5
	Автонапування	138	226	204
роздавання грубих, концкормів і підстилки з підводи	За допомогою шланга без переганяння	124	202	172
	Автонапування	98	139	170
тваринник не бере участі у підвезенні грубих і соковитих кормів, але бере участь у підвезенні концкормів і підстилки (до 300 м), роздає всі корми вручну з піднесенням	За допомогою шланга без переганяння	91	129	151
	Автонапування	104	142	168
роздавання всіх кормів вручну з кормового проходу без підвезення	За допомогою шланга без переганяння	96	132	142
	Автонапування	74	108	117
роздавання всіх кормів вручну з тамбура або з піднесенням до 15 м, без підвезення	За допомогою шланга без переганяння	70	102	100

Продовження табл. 3.6

1	2	3	4	5
роздавання всіх кормів вручну з підводи або з транспортних засобів, що рухаються по проході без підвезення	Автонапування За допомогою шланга без переганяння	102 122	165 152	166 127
підвезення всіх видів кормів і підстилки (до 300 м) з навантажуванням вручну, роздавання концкормів вручну з піднесенням, інших кормів з – підводи	Автонапування За допомогою шланга без переганяння	74 69	82 79	113 97
підвезення всіх видів кормів і підстилки (до 500 м) з навантажуванням вручну, роздавання концкормів вручну з піднесенням, інших кормів – з підводи	Автонапування За допомогою шланга без переганяння	70 66	78 75	96 83
підвезення всіх видів кормів і підстилки (до 1000 м) з навантажуванням вручну, роздавання концкормів вручну з піднесенням, інших кормів – з підводи	Автонапування За допомогою шланга без переганяння	59 56	69 67	91 79
підвезення всіх видів кормів і підстилки (до 2000 м) з навантажуванням вручну, роздавання концкормів вручну з піднесенням, інших кормів – з підводи	Автонапування За допомогою шланга без переганяння	58 55	114 57	85 75

Таблиця 3.7

**Норми обслуговування сухостійних корів і нетелей при прив'язному утриманні,
голів на одного виконавця**

Обов'язки виконавця з обслуговування тварин: приймання та передавання зміни; чищення годівниць, напувалок, кормових проходів і тамбурів, тварин, секцій (боксів, стійл); спостереження за годівлею, відв'язування і прив'язування, прогулянка, участь у зооветзаходах та інших разових роботах.

Крім робіт, вказаних перед таблицею, тваринник виконує:	Способи напування тварин	Прив'язне утримання	
		зима	літо
1	2	3	4
роздавання підстилки вручну або з транспортних засобів, які рухаються (без навантаження і підвезення)	Автонапування	87	122
	За допомогою шланга без переганяння	80	113
підвезення та роздавання підстилки (навантаження, розвантаження вручну, підвезення на підводі до 500 м)	Автонапування	79	115
	За допомогою шланга без переганяння	73	106

Продовження табл. 3.7

1	2	3	4
одержання й роздавання концкормів та підстилки з кормового проходу	Автонапування	80	119
	За допомогою шланга без переганяння	75	110
роздавання грубих, концкормів і підстилки з кормового проходу	За допомогою шланга без переганяння	69	93
	Автонапування	64	88
роздавання грубих, концкормів і підстилки з тамбура або з піднесенням до 15 м	За допомогою шланга без переганяння	60	81
	Автонапування	57	76
роздавання грубих, концентратів і підстилки з підводи	За допомогою шланга без переганяння	73	102
	Автонапування	69	95

Продовження табл. 3.7

1	2	3	4
підвезення концкормів і підстилки (до 300 м), роздавання кормів вручну з піднесенням	Автонапування	60	78
	За допомогою шланга без переганяння	57	74
роздавання всіх кормів вручну з кормового проходу без підвезення	Автонапування	63	80
	За допомогою шланга без переганяння	59	76
роздавання всіх кормів вручну з тамбура або з піднесенням до 15 м, без підвезення	Автонапування	50	68
	За допомогою шланга без переганяння	48	65
роздавання всіх кормів вручну з підводи або з транспортних засобів, що рухаються по проході без підвезення	Автонапування	70	88
	За допомогою шланга без переганяння	65	82

Продовження табл. 3.7

1	2	3	4
підвезення всіх видів кормів і підстилки (до 300 м) з навантажуванням вручну, роздавання концкормів вручну з піднесенням, інших кормів – з підводи	Автонапування	48	56
	За допомогою шланга без переганяння	45	54
підвезення всіх видів кормів і підстилки (до 500 м) з навантажуванням вручну, роздавання концкормів вручну з піднесенням, інших кормів – з підводи	Автонапування	47	54
	За допомогою шланга без переганяння	45	52
підвезення всіх видів кормів і підстилки (до 1000 м) з навантажуванням вручну, роздавання концкормів вручну з піднесенням, інших кормів – з підводи	Автонапування	44	49
	За допомогою шланга без переганяння	42	47
підвезення всіх видів кормів і підстилки (до 2000 м) з навантажуванням вручну, роздавання концкормів вручну з піднесенням, інших кормів – з підводи	Автонапування	39	44
	За допомогою шланга без переганяння	37	42

Таблиця 3.8

Норми обслуговування корів родильного відділення, голів на одного виконавця

Виконувані роботи з обслуговування тварин: приймання та передавання зміни; чищення тварин, годівниць, напувалок, проходів, тамбурів, станків, стійл, кліток для телят (при прив'язному утриманні корів), видалення гною транспортером, підводою або ручним візком; напування та годівля худоби, спостереження за годівлею; підпускання телят до підсосу (при прив'язному утриманні корів); разові роботи (приймання отелень, привчання телят до підсосу та догляд за вим'ям корови, участь у зооветзаходах).

Крім робіт, вказаних перед таблицею, тваринник виконує:	Способи напування тварин	Безприв'язне утримання корів з телятами в індивідуальних станках	Прив'язне утримання корів, телят – окремо в клітках або секціях
1	2	3	4
у роздаванні підстилки вручну з піднесенням або з транспортних засобів, які рухаються	Автонапування За допомогою шланга без переганяння	55 54	50 44

Продовження табл. 3.8

1	2	3	4
	Автонапування	53	42
у роздаванні концкормів і підстилки	За допомогою шланга без переганяння	48	39
	Автонапування	45	40
у роздаванні концкормів вручну з піднесенням, інших кормів – вручну з підводи або з транспортних засобів, які рухаються	За допомогою шланга без переганяння	39	38
	Автонапування	42	40
у роздаванні всіх кормів вручну з кормового проходу	За допомогою шланга без переганяння	40	36
	Автонапування	36	38
у роздаванні всіх кормів вручну з тамбура або з піднесенням до 15 м	За допомогою шланга без переганяння	34	35
	Автонапування	44	41
у роздаванні всіх кормів вручну з підводи	За допомогою шланга без переганяння	43	39
	Автонапування	41	32
у підвезенні всіх кормів і підстилки (до 300 м), роздаванні концкормів вручну з піднесенням, інших – з підводи	За допомогою шланга без переганяння	40	31

Таблиця 3.9

Норми обслуговування молодняку старше 6-8 місяців при безприв'язному утриманні на глибокій підстилці, голів на одного виконавця

Обов'язки виконавця з обслуговування тварин: приймання та передавання зміни; чищення годівниць, напувалок, кормових проходів і тамбурів, тварин, секцій (боксів, стійл); спостереження за годівлею, спостереження за вигулом, участь у зооветзаходах та інших разових роботах.

Крім робіт, вказаних перед таблицею, тваринник виконує:	Способи напування тварин	Безприв'язне утримання		
		на глибокій підстилці, зима	на глибокій підстилці, літо	у боксах
1	2	3	4	5
роздавання підстилки вручну або з транспортних засобів, які рухаються (без навантаження і підвезення)	Автонапування	228	355	385
	За допомогою шланга без переганання	212	325	365

Продовження табл. 3.9

1	2	3	4	5
	Автонапування	185	340	385
підвезення та роздавання підстилки (навантаження, розвантаження вручну, підвезення на підводі до 500 м)	За допомогою шланга без переганяння	170	300	315
	Автонапування	192	278	270
одержання і роздавання концкормів та підстилки з кормового проходу	За допомогою шланга без переганяння	173	207	233
	Автонапування	145	206	238
роздавання грубих, концкормів і підстилки з кормового проходу	За допомогою шланга без переганяння	134	192	205
	Автонапування	112	164	203
роздавання грубих, концкормів і підстилки з піднесенням до 15 м	За допомогою шланга без переганяння	106	145	174

Продовження табл. 3.9

1	2	3	4	5
	Автонапування	158	214	235
роздавання грубих, концкормів і підстилки з підводи	За допомогою шланга без переганяння	139	196	218
	Автонапування	143	154	176
навантаження, перевезення грубих кормів і роздавання з підводи, концкормів – вручну з піднесенням (до 300 м)	За допомогою шланга без переганяння	98	143	157
	Автонапування	118	148	193
роздавання всіх кормів вручну з кормового проходу без підвезення	За допомогою шланга без переганяння	111	140	170
	Автонапування	86	101	130
роздавання всіх кормів вручну з тамбура або з піднесенням до 15 м, без підвезення	За допомогою шланга без переганяння	81	96	115

Продовження табл. 3.9

1	2	3	4	5
роздавання всіх кормів вручну з підводи або з транспортних засобів, що рухаються по проході без підвезення	Автонапування За допомогою шланга без переганання	123 116	151 142	115 172
підвезення всіх видів кормів і підстилки (до 300 м) з навантажуванням вручну, роздавання концкормів вручну з піднесенням, інших кормів – з підводи	Автонапування За допомогою шланга без переганання	116 77	142 92	155 117
підвезення всіх видів кормів і підстилки (до 500 м) з навантажуванням вручну, роздавання концкормів вручну з піднесенням, інших кормів – з підводи	Автонапування За допомогою шланга без переганання	72 71	83 80	110 101
підвезення всіх видів кормів і підстилки (до 1000 м) з навантажуванням вручну, роздавання концкормів вручну з піднесенням, інших кормів – з підводи	Автонапування За допомогою шланга без переганання	67 64	74 72	89 84

Продовження табл. 3.9

1	2	3	4	5
підвезення всіх видів кормів і підстилки (до 2000 м) з навантажуванням вручну, роздавання концкормів вручну з піднесенням, інших кормів – з підводи	Автонапування	58	59	69
	За допомогою шланга без переганяння	54	47	65

Таблиця 3.10

Норми обслуговування молодняку старше 6-8 місяців при безприв'язному утриманні на заміюваній підстилці, голів на одного виконавця

Обов'язки виконавця по обслуговуванню тварин: приймання та передавання зміни; чищення годівниць, напувалок, кормових проходів і тамбурів, тварин, секцій (боксів, стійл); спостереження за годівлею, спостереження за вигулом, участь у зооветзаходах та інших разових роботах.

Крім робіт, вказаних перед таблицею, тваринник виконує:	Способи напування тварин	Безприв'язне утримання	
		на заміюваній підстилці, зима	на заміюваній підстилці, літо
1	2	3	4
роздавання підстилки вручну або з транспортних засобів які рухаються (без навантаження і підвезення)	Автонапування	169	284
	За допомогою шланга без переганяння	155	247

Продовження табл. 3.10

1	2	3	4
підвезення та роздавання підстилки (навантаження, розвантаження вручну, підвезення на підводі до 500 м)	Автонапування	129	197
	За допомогою шланга без переганяння	120	178
одержання й роздавання концкормів та підстилки з кормового проходу	Автонапування	143	220
	За допомогою шланга без переганяння	133	203
	Автонапування	122	162
роздавання грубих, концкормів і підстилки з кормового проходу	За допомогою шланга без переганяння	114	152
	Автонапування	94	127
роздавання грубих, концкормів і підстилки з тамбура або з піднесенням до 15 м	За допомогою шланга без переганяння	89	122

Продовження табл. 3.10

1	2	3	4
	Автонапування	125	168
роздавання грубих, концкормів і підстилки з підводи	За допомогою шланга без переганяння	117	155
	Автонапування	94	128
навантаження, перевезення грубих кормів і роздавання з підводи, концкормів – вручну з піднесенням (до 300 м)	За допомогою шланга без переганяння	90	120
	Автонапування	102	123
роздавання всіх кормів вручну з кормового проходу без підвезення	За допомогою шланга без переганяння	97	117
	Автонапування	77	87
роздавання всіх кормів вручну з тамбура або з піднесенням до 15 м, без підвезення	За допомогою шланга без переганяння	70	85
	Автонапування	106	125
роздавання всіх кормів вручну з підводи або з транспортних засобів, що рухаються по проходу без підвезення	За допомогою шланга без переганяння	100	118

Продовження табл. 3.10

1	2	3	4
підвезення всіх видів кормів і підстилки (до 300 м) з навантажуванням вручну, роздавання концкормів вручну з піднесенням, інших кормів – з підводи	Автонапування За допомогою шланга без переганяння	71 67	80 78
підвезення всіх видів кормів і підстилки (до 500 м) з навантажуванням вручну, роздавання концкормів вручну з піднесенням, інших кормів – з підводи	Автонапування За допомогою шланга без переганяння	68 65	74 72
підвезення всіх видів кормів і підстилки (до 1000 м) з навантажуванням вручну, роздавання концкормів вручну з піднесенням, інших кормів – з підводи	Автонапування За допомогою шланга без переганяння	59 57	66 64
підвезення всіх видів кормів і підстилки (до 2000 м) з навантажуванням вручну, роздавання концкормів вручну з піднесенням, інших кормів – з підводи	Автонапування За допомогою шланга без переганяння	54 52	55 53

Таблиця 3.11

**Норми обслуговування молодняку старше 6-8 місяців при прив'язному утриманні,
голів на одного виконавця**

Обов'язки виконавця з обслуговування тварин: приймання та передавання зміни; чищення годівниць, напувалок, кормових проходів і тамбурів, тварин, секцій (боксів, стійл); спостереження за годівлею, відв'язування і прив'язування, прогулянка, участь у зооветзаходах та інших разових роботах.

Крім робіт, вказаних перед таблицею, тваринник виконує:	Способи напування тварин	Прив'язне утримання	
		зима	літо
1	2	3	4
роздавання підстилки вручну або з транспортних засобів, які рухаються (без навантаження і підвезення)	Автонапування	123	174
	За допомогою шланга без переганяння	114	156
підвезення та роздавання підстилки (навантаження, розвантаження вручну, підвезення на підводі до 500 м)	Автонапування	115	172
	За допомогою шланга без переганяння	109	154

Продовження табл. 3.11

1	2	3	4
Одержання й роздавання концкормів та підстилки з кормового проходу	Автонапування	107	145
	За допомогою шланга без переганяння	102	137
роздавання грубих, концкормів і підстилки з кормового проходу	Автонапування	94	117
	За допомогою шланга без переганяння	90	111
роздавання грубих, концкормів і підстилки з тамбура або з піднесенням до 15 м	Автонапування	77	99
	За допомогою шланга без переганяння	74	94
роздавання грубих, концкормів і підстилки з підводи	Автонапування	97	119
	За допомогою шланга без переганяння	91	100
тваринник не бере участі у підвезенні грубих і соковитих кормів, але бере участь у підвезенні концкормів і підстилки (до 300 м), роздає корми вручну з піднесенням	Автонапування	77	93
	За допомогою шланга без переганяння	74	90

Продовження табл. 3.11

1	2	3	4
роздавання всіх кормів вручну з кормового проходу без підвезення	Автонапування	82	96
	За допомогою шланга без переганяння	79	92
роздавання всіх кормів вручну з тамбура або з піднесенням до 15 м, без підвезення	Автонапування	63	73
	За допомогою шланга без переганяння	61	71
роздавання всіх кормів вручну з підводи або з транспортних засобів, що рухаються по проході без підвезення	Автонапування	85	97
	За допомогою шланга без переганяння	81	93
підвезення всіх видів кормів і підстилки (до 300 м) з навантажуванням вручну, роздавання концкормів вручну з піднесенням, інших кормів – з підводи	Автонапування	59	68
	За допомогою шланга без переганяння	55	65
підвезення всіх видів кормів і підстилки (до 500 м) з навантажуванням вручну, роздавання концкормів вручну з піднесенням, інших кормів – з підводи	Автонапування	57	64
	За допомогою шланга без переганяння	55	61

Продовження табл. 3.11

1	2	3	4
підвезення всіх видів кормів і підстилки (до 1000 м) з навантажуванням вручну, роздавання концкормів вручну з піднесенням, інших кормів – з підводи	Автонапування	54	57
	За допомогою шланга без переганяння	52	56
підвезення всіх видів кормів і підстилки (до 2000 м) з навантажуванням вручну, роздавання концкормів вручну з піднесенням, інших кормів – з підводи	Автонапування	47	48
	За допомогою шланга без переганяння	45	46

Список літератури

1. Методика розроблення нормативних систем продуктивності на утримання та вирощування великої рогатої худоби / Демчак І.М., Бісюк І.Ю., Микитюк Д.М., Нечипорук А.А. Київ, 2013. 106 с.
2. Угнівенко А.М., Костенко В.І., Чернявський Ю.І. Спеціалізоване м'ясне скотарство. Київ : Вища освіта, 2006. 302 с.
3. Спека С.С. Поліська м'ясна порода великої рогатої худоби. Київ : УААН, 1999. 271 с.
4. Угнівенко А.М., Д. Носевич. М'ясні породи великої рогатої худоби. Київ : Карбон-Сервіс, 2011. 170 с.
5. Спеціалізоване м'ясне скотарство (навчальний посібник) / Ковальчук І.В., Ткачук В.П., Шуляр А.Л., Ткачук В.І. Житомир : Полісся, 2015. 107 с.
6. Організація нормованої годівлі худоби у м'ясному скотарстві (практичний посібник) / Цвігун А.Т., Повозніков М.Г., Бісюк С.М. та ін. Кам'янець-Подільський, 2009. 216 с.
7. Методичні положення та норми продуктивності праці у скотарстві / Демчак І.М., Нечипорук А.А., Микитюк Д.М. та ін. Київ, 2015. 536 с.
8. Нормативи часу і чисельності працівників тваринницьких ферм / Вітвіцький В.В., Нагорна Г.А., Логвінов Г.О. Київ : Урожай, 1990. 534 с.

Наукове видання

Демчак Іван Микитович,
Микитюк Дмитро Миколайович
Рибачук Наталія Анатоліївна та ін.

**Методичні положення та
норми продуктивності праці у
м'ясному скотарстві**

Редактор *Г.Г. Руденко*

Комп'ютерне складання і верстання *Л.В. Шапаренко*

Изложены технологические особенности содержания крупного рогатого скота мясных пород, освещены методические подходы к разработке нормативов времени и норм обслуживания животных, представлены нормативы времени и нормы производительности труда в мясном скотоводстве.

The technological features of the keeping of cattle of meat breeds are described, methodical approaches are elaborated on the development of standards of time and standards of animal care, the norms of time and norms of productivity of labor in meat cattle are given.

Підп. до друку	Формат 84×108 ¹ / ₃₂ .	Папір газетний.
Гарнітура Times New Roman.	Друк офсетний.	Ум. друк. арк. 5,9.
Обл.-вид. арк. 8,8.	Наклад 300 прим.	Зам. №

Український науково-дослідний інститут продуктивності агропромислового комплексу Міністерства аграрної політики та продовольства України,
03035, Київ-35, Солом'янська площа, 2

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру ДК № 1375
від 28.05.03

Для нотаток

Для нотаток